

VI. évfolyam - szám 601
1930. május 6
Kedd
5690 év Ijar 7

Portoköltsége és kifizetés
Munka Béres L. Fog (v. Nyaszi-A.) K.
Toldas 9-14.
Egyik példány (nyomda) 120.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 1100 kft
Félévre 600 "
Három hónapra 350 "
Egy hónapra 110 "
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy hónap 1 dollár (vagy ennek
megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Működésük
szerint vétetnek fel.

A liberális kongresszus után

A liberális párt négy napos kongresszusa imponáns felvonulással ért véget vasárnap délután. Ez a kongresszus nagyobb bizonyítékát szolgáltatva annak a senki által el nem vitatott ténynek, hogy a liberálisok reális politikai erőt képviselnek. A felvonulás a legnagyobb rendben folyt le, ahogyan ez egy olyan pártban illik, amely programjában a rend és a társadalmi egyensúly legfőbb értékének nyilvánítja magát. A vasárnapi demonstrációnak mindenestül szépségéből, ha értékeiből mitsem von le az, hogy a királyi család és a régenstanács tagjai a costestii katedrálisba látogattak meg és az elmúlás gondolata fölött merengtek el a frissen hantolt sírok előtt ugyanakkor, midőn a liberális párt az élethez, helyesebben szólva, a hatalomhoz való jogát követelte a főváros utcáin. Pontosan két esztendővel ezelőtt, az akkor még ellenzékben levő nemzeti parasztpárt számos tömegei rendeztek ünnepi processziót Bukarestben. Ennek a demonstrációnak ugyanazon célja volt, amelyet a liberálisok felvonulása követett. A politikai élet ritmusának monoton egyhangúságát bizonyította be a vasárnapi felvonulás. Tegnap a nemzeti parasztpárt, ma a liberálisok állnak a kormányokkal elégedetlen elemek élére. Tegnap a nemzeti parasztpárttól, ma a liberálisoktól várják az ország lakosságának bizonyos rétegei, hogy csakugyan beváltják ígéreteiket s valóban változást hoznak az ország életébe, fellendülést a közgazdaság avitt ereibe.

Belső összetételében természetesen lényeges különbség van a két párt ellenzéki akciói között. A nemzeti parasztpárt 1928 tavaszán maga mögött tudta az ország dolgozó tömegeit, amelyek a liberális párt vezetés gazdaságpolitikai hibái és a közszabadságokat elnyomó kormányzása után a nemzeti parasztpártban koncentrálták a jobb jövőbe vetett minden reménységüket. Ha ezek a reménysek csak nagyon kismértékben váltak is valóra, ha a Maniu-kormány nagy hibákat is követett el, mégis korai és elhamarkodott az a kampány, amelyet a liberálisok a jelenlegi kormány ellen folytatnak. A nemzeti parasztpárt másfél esztendővel ezelőtt vette át a hatalmat olyan szerencsétlen gazdasági és pénzügyi adottságok közepette, amelyeknek leküzdése évtizedek tartó munkáját és nagy áldozatokat igényel. Ha szemére lehet vetni a nemzeti parasztpártnak, hogy nem találta meg a mai szörnyű válságból a kivezető utat, semmiestre sem lehet felelősséget tenni a válság előidézéséért, amely kiárad a liberális párt műve. Ha normális politikai és alkotmányos életet élne az ország, egy a liberális felvonulás époló nyomtalanul suhanna el az esemény forgatagában, mint amennyire kevés jelentőséggel bír a nyugati államok politikai életében az ellenzéki pártok kongresszusa. Hiszen a Maniu-kormány mögött hatalmas parlamenti többség áll és még nem is olyan régen, a központi és megyei választásokon változatlan népszerűségéről tett a liberálisok nemzeti parasztpárt. Ha a liberálisok mégis tömegeket vonultattak fel a főváros utcáin, úgy ez a pártvezérek rendezői készsége és a liberálisok nagy politikai rutinja mellett tesz tanubizonyítást.

Ami a kongresszus munkálatait illeti, az egyes bizottságok által a különböző gazdasági, közigazgatási és politikai kérdésekben kidolgozott határozati javaslatok csalódást jelentenek mindazok számára, akik új programot és új szellemet vártak a liberális párttól. Bra-

tianu Vintila konzervatívizmusa és a liberálisok tradíciójához politikája már eleve kizárja annak lehetőségét, hogy alapvető módosítások eszközöltesse azon a programon, amelyről bizvást el lehet mondani, hogy nem sok jót hozott az országnak. A pénzügyi bizottság szükségesnek tartotta leszögezni, hogy bár hasznosnak tartja a külföldi tőke közreműködését, de feltétlenül meg kell őrizni a nemzeti tőke szupremáciáját. A „prin noi insine” tehát továbbra is érvényben marad. Akadtak azonban liberális korifeusok, akik, ha nem is nyíltan, de önmaguk előtt feltették a kérdést: hol van az a nemzeti tőke, amelynek felsőbbiségét mi biztosítani akarjuk? Nem jelent meglepetést senki számára, hogy a közigazgatási bizottság a jelenlegi közigazgatási törvény hatályon kívül helyezését követelte. A liberálisok a decentralizáció keresztülvételét csak a megyék és községek útján képzelik el

és ellenségei a tartományi beosztásnak. Bizonyos azonban, hogy amennyiben a tartományi igazgatóságokat a liberálisok valóban meg fogják szüntetni, úgy ezért a felelősséget a nemzeti parasztpárti kormány fogja viselni, amely nem tudott élelet önteni, hatalmat és presztizst kölcsönözni ennek a nagyra hivatott organumnak. Még csak a kisebbségi bizottság munkálataihoz kívánunk néhány kommentárt fűzni. A kérdés előadójának személye: dr. Roman Valer, távolról sem nyújtott kellő garanciát arra, hogy a kisebbségi problémában általános megelégedést kiváltó megoldást fog találni a liberális párt. A határozati javaslat ennek a szellemnek megfelelően történt: néhány általános frázis és óvatos kerülgetése minden olyan kitételnek, amelyek esetleg komoly lépésre köteleznék a liberális pártot kormányra kerülése esetén.

A kongresszus Bratianu Vintilat megerősítette elnöki székében. Sokkal nagyobb a fegyelem a liberális pártban és sokkal inkább él a Bratianu dinasztia iránti tisztület, semmint hogy eltekintettek volna a volt pénzügyminiszter személyétől, akiről mindenki tudja a pártban, hogy hibái talán nagyobbak, mint a kvalitásai. Duca beletörődött a várás kényszerű helyzetébe, bár jól tudja, hogy minél később kerül sor az utódlás kérdésére, annál több eséllyel startol az elnökválasztási küzdelemben az ifjú jassi professzor: George Bratianu. Egyelőre azonban Bratianu Vintila marad a vezér. És továbbra is vezető szerepet játszanak az ő emberei: dr. Angheliescu, Tanered Constantinescu és Stelian Popescu. Semmi sem változott a liberális pártban.

Szenzáció nélkül ért véget a liberálisok három napos kongresszusa

Rendzavarás nélkül 40.000 embert vonultattak fel vasárnap a liberálisok Bukarest utcáin

Bratianu Vintilat lagálisan is a párt vezérének választották

Bratianu Vintila elkészítette az „új liberális kormány” névsorát

Bucuresti-Bukarest, május 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A liberális párt négy napos kongresszusa tegnap délután hatalmas demonstrációval fejeződött be. Reggel hat órakor kezdtek gyülekezni a vidékről nagyszámban beérkező delegáltak a Victoria-téren és a Janu-szobrán. Innen az előre megállapított program szerint Mosoiu tábornok vezénylete alatt a Tir-kertbe vonultak, amelyet

teljesen megtöltöttek a demonstráció résztvevői. A felvonulás három óra hosszat tartott és azon körülbelül negyvenezer ember vett részt. Ezeknek zöme főleg a liberális párt fővárosi híveiből rekrutálódott, de nagyszámban vettek részt a processzióban a megyei párttagozatok képviselői is. A tüntetés a legnagyobb rendben folyt le a liberális párt intencióinak megfelelően.

ceatu idézett elő szakadást a liberális párt szervezetben. A Conceatu-féle disszidens csoportnak több híve van, mint magának a szervezetnek.

A „liberális kormány” névsora

A kongresszus alatt Bratianu Vintila közölte intímabb munkatársaival azoknak a névsorát, akik résztvesznek a jövő liberális kormány megalakításában. Vintila kijelentette, hogy ezt a listát már a régenstanács is ismeri. Eszerint a következő liberális kormány a következőképpen festene: miniszterelnök és tárcanélküli miniszter Bratianu Vintila, miniszterelnökségi államtitkár Gh. Tarescu, belügyminiszter Duca, alminiszterek Franasovici és Valjean. Külügyminiszter Argeloianu, külügyi alminiszter Mircea Diuvara, pénzügyminiszter Victor Antonescu, alminiszter Victor Slavescu, Iparügyi miniszter N. Oromolu, igazságügyminiszter V. Sassu, földművelésügyi miniszter Dinu Bratianu, közlekedési és közmunkaügyi miniszter dr. I. Costineanu, közoktatásügyi miniszter Alexandru Lepadatu, alminiszter George Bratianu. Kultuszminiszter ezt a miniszteriumot vissza akarja állítani Bratianu Vintila) Nistor. Munka- és egészségügyi miniszter Inculet, hadügyminiszter Mardarescu. Kamarai elnöknek Saveianu, a szenátus elnökének pedig Angheliescu volt közoktatásügyi minisztert szemelte ki Bratianu Vintila.

Az osztrák köztársaság elnökének vonata összeütközött egy autóval. Bécsből jelentik: Miclas, osztrák köztársasági elnök Steiererszágból Bécs felé utazott. Wiener-Neustadt közelében vonatának mozdonyja elütött egy teherautót, amelyen három emberült. A teherautó utasai valamennyien súlyosan megsérültek. A gyorsvonati mozdony is olyan nagyon megsérült, hogy ki kellett cserélni, úgy hogy a köztársasági elnök vonata másfélórai késéssel érkezett meg Bécsbe.

Bratianu Vintilat kézfelemeléssel választották elnöknek

A Tir-kertben Angheliescu volt közoktatásügyi miniszter beszélt először a résztvevőkhez. Megemlékezett az öreg Jon Bratianuról, a liberális párt megalapítójáról, majd Vasile Sassu volt miniszter üdvözölte a kongresszus résztvevőit. Az alapszabály módosításának elfogadása után Tarescu előterjesztésére megválasztották az új vezetőséget. Végül Duca indítványára a kongresszus kézfelemeléssel Bratianu Vintilat választotta meg a párt elnökének. Bratianu Vintilat egy nappal Bratianu Ionel halála után a központi vezetőség jelölte ki a párt élére s a kongresszus csupán ratifikálta ezt a választást.

Nistor, Beszarábia képviseletében Inculet és a Bánát megbízásából Cozma Aurel üdvözölték. Duca felolvasta ezután a módosított pártprogramot, amely lényegében mitsem változott a liberális párt programján, majd kérte a résztvevőket, hogy minden rendzavarás nélkül oszoljanak szét, ami meg is történt.

Sehol sincs annyi disszidens, mint a liberális pártban

A liberális kongresszus alkalmából — írja a Curentul — ismét napvilágra kerültek a pártban belüli elégedetlenségek. Sehol annyi disszidens nincs — írja a lap — mint a liberális pártban. Hogy ezek az elégedetlenségek mégsem vezetnek komolyabb szakadásokra, ennek oka abban rejlik, hogy Bratianu Vintila még bátyánál is energikusabb, kíméletlenebb pártvezérnek bizonyult, akinél minden próbálkozás és intervenció hiábavaló. A disszidensek között a Curentul felsorolja Banescu professzort, akit Lepadatu volt kultuszminiszter kizárt a párt kolozs megyei tagozatából. Banescunak számos híve van. Sokkal súlyosabb a helyzet a Bánátban, ahol Con-

Miért nem váltotta ki már a sékelt?

Értesítések

ÉRTÉKES

Érdemes részére is miniszter pultok KERTÉSZ-telefon 314. Kivánatra ár-telefon Brassó és vidékére: TITTES B asov

KÉREK mintázott ajánlatot díjra. Frischmann, Cluj. Str. Gh. Beritiu 12.

Külföldi kéjüztársaimhoz mehet az, aki 100 lejért sietve Kórház sorsjegyet vásárol, mert május 20-án milliómoss lehet. „Sorsjegyjárod” Piata Unirii 20.

FÜRDŐHELYEN 30 éve jól bevezetett VÉN-DÉGLŐ bérbeadó, esetleg olcsón eladó. Ertekezni Weisz, Strada Gojdu 9.

MAKULATURA papír 5 kg.-ként is eladó az Uj Kelet kiadóban.

„Kész” jó házi koszi kapható kihordásra is, hétfőtől, május 5-től kezdve. Winkler, Cal. Reg. Ferdinánd 23.

GNACNÉ orth. kóser vegetárius étterme (lik meg Reg. Ferdinándi-u.) 10. sz. alatt.

Nagy meglepetéseket hoztak a május 4-iki pótválasztások

Cuzát óriási szótöbbséggel képviselővé választották Románban

Csernovitzban Socorral és a kormány jelöltjével szemben az ukrán kisebbségi jelölt kapta a legtöbb szavazatot

Temes megyében a kommunisták 25.000 szavazatot kaptak

Bucuresti-Bukarest, május 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap zajlottak le a részleges választások azokról a mandátumokról, amelyek részint a tartományi igazgatók lemondása, részint pedig elhalálozás folytán üresedtek meg az utóbbi időben. A választások kimenetelére elő politikai körökben rendkívüli érdeklődéssel tekintettek, annál is inkább, mert akkor, midőn egy a liberálisok, mint az avertiszánusok a jelenlegi kormány eltávolítását követelik, politikai szempontból nagyfontosságú volt annak megállapítása, hogy milyen az ország közhangulata a jelenlegi kormányval szemben.

Az eredmények csak részben igazolták a kormány kétségkívül eszökenőben lévő népszerűségét, ugyanakkor azonban két hatalmas meglepetéssel szolgáltak az országnak. Az egyik az, hogy Roman megyében respektábilis szavazattöbbséggel Alexandru Cuza professzort választották meg képviselőnek a kormány jelöltjével szemben. Ez az eredmény annál is feltűnőbb, mert hiszen a legutóbbi két parlamenti választáson a cuzisták még a minimális kétszázalékos sem tudták összehozni, nem hogy abszolút többséghez jutottak volna valamely megyében.

A liberálisok segítették mandátumhoz Cuzát

Cuza professzor megválasztásának okát sem az antiszemitizmus nagymérvű elterjedésében, sem pedig Cuza ur személyiségének varázsában, hanem a román belpolitikai élet specifikus viszonyai között kell keresni. A liberálisok, miután nem vesznek részt a parlament munkálataiban, a választásokon sem jelöltetik magukat. Ezzel szemben ugyanevett független jelöltek támogatnak a kormány kandidátusaival szemben, akik a függetlenség álarca alatt részt vehetnek a parlament ülésén és kellemtienkedhetnek a kormányban. Ez történt Roman megyében is, ahol az ország egyik legjobban kiépített liberális szervezete működik. Ugyanaz a liberális párt, amely választási kartell köt az U. E. R.-ral, hogy a zsidó szavazatokat megkaphassák, nem átalja a másik kezével Cuzát támogatni, ha csak halvány reménye is van arra, hogy az antiszemita professzor agitációival kellemtelen percek okozhat a kormányban.

A csernovitzi kisebbségi győzelem

A nap másik nagy meglepetése a csernovitzi választás, ahol a kormány

ADY ENDRE összes költeményei

amelyek eddig 12 kötetbe voltak foglalva

most

egy nagy albumalaku kötetbe gyűjtve

476 lej

az „UJ KELET” könyvosztályában.

Kedvező fizetési feltételek!

Az utolsó évek leg-hatalmasabb regénye

Ludwig Lewihson: AZ ÖRÖK SZIGET

Négy nemzedék zsidójának története Oroszországtól Amerikáig A zsidó regényirodalom remeke! Ára: fűzve 272, kötve 374 lej. Rendelje meg!

Uj Kelet könyvosztálya Cluj

jelöltjével és a szocialisták által támogatott Socor független jelölttel szemben az ukrán kisebbség egyik vezérével választották meg képviselőnek. A bukovinai ukránok alig egy esztendővel ezelőtt kezdtek kisebbségi alapon szervezkedni és a legutóbbi választáson a nemzeti parasztpárttal karöltve vettek részt. A vasárnapi eredmény azt mutatja, hogy az ukránok jelentős számban élnek Csernovitz megyében s hogy a vezérek öntudatosítási akciója meleg visszhangra talált az ukrán kisebbség körében. Ugy ez az eredmény, mint a temes megyei választás, ahol a kommunisták jelöltje jutott respektábilis számú szavazathoz, meleg perceket fog szerezni s bizonyára máris komoly gondot ad a jelenlegi kormánybanak.

A választások részletes eredménye

A részleges választások eredményei egyébként a következők:

Roman megye:

a szavazatok száma	25.158
A. C. Cuza	15.404
A kormány jelöltje	8.921

Csernovitz:

Duczak ukrán	16.519
Bacinski (kormánypárti)	12.189
N. Socor (független)	9.560

Fogarasz:

Dr. Iulian Cárje (korp.)	10.562
Dr. Serban Voila (függ.)	3.523

Temesterontál:

Ion Petrovici (korp.)	48.357
Müller Kálmán (komm.)	25.020
Gábriel (szocdem.)	16.604

Caliacra:

Cristu Stefanescu (korp.)	7.634
Tosef (bulgár kisebbség)	1.683

Soroca:

Kormánypárt	22.187
Cuzisták	9.489
Lupisták	4.281

Ebben a megyében két képviselőt választottak. Az eredmény arra enged következtetni, hogy Stere hívei a kormány jelöltjeit támogatták.

Ialomitamegye:

Nuca (kormánypárti)	247
Dr. Pantalimon (független)	154

Ebben a megyében a községi tanácsosok választottak egy szenátort.

A választások tanulsága

A bukaresti sajtó élénken kommentálja a részleges választások eredményét. A Lupta megállapítja, hogy Cuza megválasztása kizárólag a liberálisoknak köszönhető. A Roman megyei liberális szervezet támogatása nélkül nem jutott volna mandátumhoz az antiszemita vezér. A lap szerint teljesen megengedhetetlen az, hogy amíg a liberálisok egyrésztől fűt-fát ígérnek a zsidóknak, hogy szavazataikat megkaphassák, a másik oldalon nyíltan támogatják Cu-

Milyen legyen a modern irodaüzem?

Megmutatja Raith Tivadar:

Az irodaüzem racionalizálása

című két kötetes könyve.

Ára 391 lej

az UJ KELET könyvosztályában.

zát rendbontó törekvéseiben. A Lupta úgy értesül, hogy a liberálisokkal kollaboráló zsidó szervezetek a liberális párt vezetősége elé viszik ezt a kérdést és amennyiben nem kapnak kielégítő magyarazatot, úgy megszakítják az összeköttetést a liberálisokkal.

Az Adeverul a következő képpen emlékezik meg Cuza megválasztásáról: „A Roman megyei választás tipikus példája volt a liberális politika perverz kétszínűségének. A liberálisok évtizedeken át harcoltak a cuzizmus ellen. Duca valósággal hősies erőfeszítéseket tett 1927-ben, hogy a cuzistákna a parlamentbe való bekerülését megakadályozza. Most pedig a liberális párt központi vezetősége rendeletet ad Manolescu Strungának, a Roman megyei párttagozat elnökének, hogy Cuza beválasztását forszírozza, nem egyébként, csak hogy az antiszemita vezér agitációi nehézségeket gördítenek a kormány munkája elé. Roman megyében rendkívül erős liberális szervezet működik, amely a legutóbbi megyei választásokon a mandátumok felét hódította el. Manolescu Strunga közreműködése nélkül elképzelhető sem lett volna Cuza megválasztása. Az antiszemita vezér egyébként néhány nappal ezelőtt cikket irt lapjában Károly extrónörökös ellen. Kell-e ennél is világosabb bizonyíték a Roman megyei választás kulisszáinak megértéséhez?”

Diszkvalifikálták Mateescu örnagyot a pénzügyminisztériumi botrány hőségét

Romanescu provokálta Mateescu csendőrnagyot, aki azonban nem jelent meg a botrány színhelyén

Bucuresti-Bukarest, május 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Emlékezetes még az az incidens, amely az elmúlt vasárnap zajlott le a pénzügyminisztérium bejáratánál Radu Romanescu, a Banca Nationala kormánybiztosa és Mateescu csendőrnagy között. Az örnagy felpofozta a minisztériumba igyekvő Romanescut, aki az incidens után lovagias uton is elégtételt kért Mateescutól. A Dimineata rendkívüli kiadásban közli Romanescu segédjeinek jegyzőkönyvét, amelyből kiderült, hogy a segédek diszkvalifikálták Mateescu csendőrnagyot. A diszkvalifikálás előzményei a

Dimineata szerint a következők voltak: Mateescu segédei: Sterea ezredes és Slavescu örnagy megállapodtak Romanescu segédeivel, hogy a felek pisztoly-párbajt fognak vívni a következő feltételek mellett: Négyeszeri golyóváltás, husz méter távolságról. A párbaj vezetőjévé Racovita tábornokot, Romanescu egyik segédét jelölték ki, majd megállapodtak abban, hogy a párbajt május 3-án, szombatn reggel nyolc órakor, folytatják le. A megállapodás után azonban Mateiescu örnagy közölte Romanescu segédeivel, hogy az ő segédjei visszaadékat megbízatásukat és hogy he-

lyettük Buttescu és Schipor ezredeseket bizta meg képviselével. Az új segédek kérték, hogy kezdjék ismét előlről a tárgyalásokat. Romanescu segédei ezt visszautasították és szombatn reggel nyolc órakor a banaesi hippodromban, a kitűzött időben megjelentek. Azonban sem Mateiescu, sem segédei nem mutatkoztak a párbaj színhelyén. Eltelt huszonnégy óra, anélkül, hogy Romanescut, illetőleg ennek segédeit értesítették volna a meg nem jelenés okairól. Ennek következtében Racivta tábornok és Constantin Sturdza, Romanescu segédei diszkvalifikálták Mateiescu örnagyot.

A román kisebbségek védelme érdekében interpellált Pop Ghița képviselő

A kamara megkezdte az építkezési törvényjavaslat vitáját

Bucuresti-Bukarest, május 5. A kamara délutáni ülésén napirend előtt Raducanu munkaügyi miniszter betervezte az építkezésekről szóló törvényjavaslatot.

Osiannu kormánypárti kéri, hogy vonják ki a forgalomból a rongyos és piszkos papírpénzeket, amelyek valósággal terjesztői lettek a ragályos betegségeknek.

Dr. Miesu kéri a pénzügyminisztert, hogy a falvakban működő nemzeti szintársulatokat mentse fel a látványosság adó fizetése alól.

Ghița Pop a szomszédos államokban kisebbségi sorban élő románok helyzetére vonatkozóan interpellálja meg a külügyminisztert. A kisebbségi problémának — mondotta — két oldala van. Az egyik a Románia területén élő etnikai kisebbségek kérdése, amelyet nyugodtan és előrelátó politikával kell megoldani. A másik, Románia számára adó-

dó kisebbségi kérdés a szomszédos államokban élő románok sorsával áll összefüggésben. Románianak nincsenek expanzív törekvései és a szomszédos államokban élő románokat semmilyen formában nem lehet irredentizmussal megvádolni. A román államnak lelkiismereti kötelessége kell legyen azonban, hogy gondoskodjék a külföldön élő románság érdekeinek biztosításáról, különösen most, amidőn a kisebbségi probléma az európai politika érdeklődésének homlokterében áll.

Ezután megkezdődik az építkezési törvény vitája, amelyhez Stefan Mihaiescu mérnök, többségi képviselő szól hozzá. Szükségesnek tartja, hogy azoknak a külföldi pénzesoportoknak, amelyek részt akarnak venni a romániai építkezési kampány támogatásában, — a legmesszebbmenő garanciákat nyújtja. Az új házakat a globális adó fizetése alól is mentesíteni kell bizonyos időre, hogy ez

ne állja útját sem a belföldi, sem a külföldi érdekeltségek építkezési kedvének. Mihaiescu beszédével végetért a kamara ülése.

A legnagyobb segítség minden háziasszony számára:

a jó szakácskönyv

A legjobbakat veheti nálunk:

Ganz Ábrahámné kóser szakácskönyve a legkitűnőbb receptekkel 200 lej

Özv. Rosenfeld Mártonné: A zsidó nő szakácskönyve (372 oldal, vásonkötésben) 400 lej

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában

Hirdessen az Uj Kelet-ben

Egy különös bigámia története a kolozsvári törvényszék előtt

A bigámia bűnügyi része amnesztia alá esett, a bíróságnak most azon kell törni a fejét, hogy melyik a törvényes férje az asszonynak

Cluj-Kolozsvár, május 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bigamiák történetének kétségkívül színes és érdekes fejezetét képezi az alábbi történet, melynek hősnője Beldián Irina, targoncrai 26 éves parasztleány.

A fiatal leány a múlt év elején házasságot kötött Pecurár Irimie a, targoncrai cipészmeisterrel. Az első hónapokban szép családi életet éltek. A családi harmónia azonban nem tartott sokáig. Egy szép nyári napon Beldián Irina összeismagolta ruháit és megszökött férjétől. Azt üzent férjének, hogy meguntta őt és a házasságot. A fiatal menyecske Erdélybe szökött és a Kolozsvár melletti Sármas községben telepedett meg. Itt megismerkedett Serban Grigor parasztleánnyal, aki egyre hevesebben udvarolni kezdett a targoncrai csinos menyecskének. Alig telt el néhány hét és Beldián Irina házasságot kötött Serban Grigorral. Eleinte zavartalanul éltek. Boldogak voltak. Rövid idő lepergése után azonban a faképnél hagyott férj, Pecurár Irimie, a targoncrai cipészmeister tudomást szerzett hitlen feleségének újabb házasságáról és bigámia címén feljelentést tett ellene. Beldián Irina ellen megindult a bűnügyi eljárás. A szerencse azonban itt is előnyben részesítette a fiatal asszonyt. A bíróság amnesztia alá helyezte Beldián Irina bűnyűjét. Az ügyészség azonban újabb keresettel élt és kérte a bíróságot, hogy semmisítse meg az egyik házasságot. Ennél a pontnál megindult a heves versengés a két férj között, hogy melyik házasságot semmisítse meg a bíróság. A sármasi parasztagda, Serban Grigor ügyvédje utján az első házasság megsemmisítését kérte és kijelentette, hogy amennyiben a bíróság az első házasságot érvényben hagyja és Beldián Irina azután elválna első férjétől, úgy ő ebben az esetben már nem venné feleségül a targoncrai 26 éves menyecskét. A döntő szó ebben a pillanatban a bíróságnál van és a két férj izgatott várakozással néz a döntés elébe.

A vérbajt kezelje

Sigmargyll pasztillával, amelynek alkotórészei: arzén, higany, bismuth. Készítője Dr. M. Pomaret, Páris. Mit írnak az orvosok a szájon át történő Sigmargyll pasztillás vérbajkezelésről. A Sigmargyll tekintetes ügynökségének a Sigmargyll számos vérbaj esetben használtam, amelyeknek stádiuma különböző volt és mindegyiknél meggyőző eredményt értem el a készítmény vitathatatlan hatásáról.

Dr. D. Dumitriu tábornok Bukarest Str. Gen. Lahovari.

A belföldi orvos urak részéről sok levél áll rendelkezésre és kérjük a doktor urakat, irjanak elő receptjeikben Sigmargyllt, amely a leghatásosabb gyógyszerkészítmény és kizár minden balaszt. Több más levelet a jövőben fogunk leközlölni. Az injekciót helyettesítő gyógyszer a könnyűségéről és ellenőrzéséről leginkább a vidéken lakó emberek és gyári munkások győződhetnek meg, de a gyógyszer hatása minden vérbajos részére fontos.

Ingyen küldünk a gyógyszerre vonatkozó felvilágosító füzeteket. A Sigmargyll engros képviselője Bukarest, Str. Principale Unite 14. A Sigmargyll kapható az ország összes drogériáiban és gyógyszerházaiban.

Dr. Hoffmann Miksa: A házasság a régi héberknél a Biblia és Talmud alapján. Ára 68 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

Triumph cipőmodellek legújabbak! Kapható minden jobb üzletbe

Már csak 14 nap van május 20-ig

az „ALBINA BANC“ által garantált zsidó **Körhöz sorsjegyek** huzásának napjáig! Nemcsak a nyere-ményeket, hanem a huzás napját is garantálja az „ALBINA“ 100 leiert **2.700.000 lei**, köztötte az **1.000.000 teljes** főnyereményre lehet nyeresi esélye!

e habozzék, vegye meg sorsjegyét

Sorsjegy kapható: fodrász termekben, tózsdeknben és minden nyílt üzletben, piaci árusoknál, valamint a Központi sorsjegyirodánál Piata Unirii 20, ahonnan vidéki rendelések utánvétellel is eszközölhetnek.

A huzás eredménye napilapokban közhírré lesz téve és külön nyeresémlista is lesz kiadva.

Ismét véres köztársasági tüntetést rendeztek a madridi egyetemi diákok

Madrid, május 5. Az egyetem hallgatói ma megismételték utcai tüntetésüket. A karhatalom szétverte a diákokat. A rendesinálás során számos súlyos sebet kaptak. Negyven „tüntető, akik” „Le a Berenguer-kormány diktatúrájával. Eljen a köztársaság!” jelszavakat kiáltották, a rendőrség letartóztatott. Az

egyetemi hallgatók esti értekezletükön 24 óras sztrájkot határoztak el a karhatalomnak velük szemben tanúsított brutális magatartása miatt. A lapok információi szerint a rendőrökkel folytatott közelharcban megkardlázott diákok közül néhányan a kórházban a halállal vívódnak.

Egy délafrikai városban négerlázaadás tört ki

A karhatalom fegyverét használta a lázadókkal szemben

London, május 5. Fokvárosból jelentik, hogy a délafrikai Worcesterben négerlázaadás tört ki. Thomas fokvárosi rendőrnagy elutasított Worcesterbe és a rend helyreállítására céljából őrizetbe vétette a bennszülöttek több vezetőjét. A négerék ekkor újra zavargást inszenáltak s megrohmozták a fogházat, a

melyben vezéreiket fogva tartják. Az ezer főnyi tömeggel szemben Thomas parancsára a karhatalom fegyverét használta, mert helyzete igen veszélyes volt. A sortűznek öt halottja és tizenhét életveszélyes sebesültje van. A hangulat még mindig nem nyugodott meg. Újabb zavargásoktól tartanak.

Az amerikai kommunista vezetők tiltakoznak a letartóztatások és házkutatások ellen

A new-yorki rendőrfőnök tiltakozik az amerikai orosz kirendeltség vezetőinek vádjai ellen

Newyork, május 5. Whalen rendőrfőnök cáfolja Bogdanovnak, az oroszországi kereskedelmi misszió newyorki vezetőjének a lapok részére tett azon nyilatkozatát, mely szerint a rendőrség által Washingtonban és Newyorkban komunisták lakásain megtartott házkutatások alkalmával lefoglalt propagandá-iratok és Moszkvából származó utasítások hamisítványok lettek volna. Whalen hangoztatja, hogy az iratok valóság-

hoz kétség sem férhet. Az utasítások túlnyomó többségben december tizenhatodika és március tizenegyedike közötti időpontban érkezett Moszkvából.

A lapok közlik, hogy a newyorki és a washingtoni kommunista vezetők tiltakoznak a letartóztatások és a házkutatások ellen s követelik, hogy a rendőrség a házkutatásoknál lefoglalt iratokat adja vissza.

Ujabb egy százalékkal szállította le a váltókamatlábát a Kishitelbank

Lezajlott a kolozsvári Kishitelbank és Takarékpénztár Rt. közgyűlése

Cluj-Kolozsvár, május 5. Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta a kolozsvári Kishitelbank és Takarékpénztár Rt. IV. évi közgyűlést a neológ hitközség nagy tanástermében, melyet a részvényesek zsúfolásig megtöltöttek. Az ülésen Schwartz Jakab elnök, aki megnyitójában hálás szavakkal emlékezett meg az American Joint Reconstruction Foundation áldásos támogatásáról és köszönetét fejezte ki ezért a Foundation képviselőjében megjelent Schwartz Miksa inspektornak. Az igazgatóság jelentésének felolvasása után dr. Spitzer József ismertette a felügyelőbizottság beszámolóját.

Ezután élénk vita indult meg az igazgatóság azon javaslatára felett, hogy fizessen-e az intézet egyáltalában osztalékot. Dr. Klein Miksa, Lazarovits, Léb Miksa és Noszin Mór részvényesek azt javasolták, hogy a nyereség jótékony célra fordíttassék. Dr. Hirsch Elemér és más részvényesek viszont a tartalék-

alap gyarapítására kívánták a nyereséget fordítani. Schwartz Jakab felvilágosító szavai után végül úgy határozott a közgyűlés, hogy elfogadja az igazgatóság eredeti javaslatát, tudomásul veszi a számszámadásokat és a felmentvényeket megadja. Ezután a kamatláb leszállítása került bejelentésre és a közgyűlés tudomásul vette, hogy május hó 10-iki hatállyal a következő kamatlábakat fogja az intézet felszámítani:

- 5.000 lejig 10% (eddig 12%)
- 9.000 lejig 12% (eddig 13%)
- 12.000 lejig 13% (eddig 14%)
- 15.000 lejig 14% (eddig 15%)
- 25.000 lejig 15% (eddig 16%)

A választások során az igazgatóság és felügyelőbizottság a következő módon nyert kiegészítést:

Igazgatóság: Dr. Fischer József, Gutfried Adolf, Schwartz Jakab, Ábrahám Mór, Bernát Mór, Boschán Géza, dr.

Brunner József, dr. Fenichel József, dr. Fischer Tivadar, Goldberger Kálmán, Hochmann Jakab, dr. Jakobi Emil, dr. Kertész Jenő, dr. Marton Ernő, Rózsa Mór, Szabó Jenő.

Felügyelő-bizottság: Dr. Spitzer József, Kertész Márton, Rimóczy Jakab, Barta Ferenc, Mandelbaum L., Boros Samu póttag.

A közgyűlés iránt a részvényesek körében a megszokott nagyfokú érdeklődés mutatkozott és örömmel állapítható meg, hogy az igazgatóság javaslatai egyhangúan egyhangú lelkesedéssel lettek megvázolva. A vita során minden esetre rendkívül értékes felszólalások hangzottak el, melyek azonban a közgyűlés tárgysorozatától tulajdonképpen függetlenek voltak s így ezek ismertetésére még visszatérünk.

Kirabolták Bukarestben Szigeti József világhírű hegedűművészt

Míg a művész aludt, Athen-Palace-beli szobájából rejtélyes módon eltűnték millió értékű ékszerei

Bucuresti-Bukarest, május 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vakmerő lopás történt a fővárosban, amelynek áldozata Szigeti József, a világhírű zsidó hegedűművész lett. Szigeti az elmúlt héten a fővárosban vendégzerepelt és több koncertet adott tomboló sikerrel. A világhírű művészt többek között a királyi család is vendégül látta a cotroceni palotában. Szombat este az Atheneumban adott koncertje után Szigeti hazatért az Athene Palace szállóban lévő lakására. Szokása szerint vattát tett fülebe és nyitott ablak mellett fektült le.

Másnap reggel megdöbbenve állapította meg, hogy az éjjeliszekrényén hagyott értékesnél-értékesebb ékszerei, elűntek. Az ellopott ékszerek forgalmi értéke meghaladja az egymillió lejt. Elvesztésük különösen azért fájdalmas a művésznek, mert legnagyobb részüket ajándékba kapta különböző európai uralkodó családoktól. Így ellopott többek között azt a briliánsokkal teletűzdelt aranyórát, amelyet a belga királynő adott neki ajándékba. A vizsgálat megállapította, hogy a tolvaj az ablakon keresztül hatolt be Szigeti szobájába. Valószínűnek tartják, hogy a tolvaj a szálloda falának párkányán át, valamelyik szomszédos szobából közelítette meg Szigeti lakosztályát. A rendőrség megfigyelés alá helyezte az Athene Palace összes lakóit.

Schober visszaérkezett Bécsbe

Bécs, május 5. Schober osztrák kan-cellár a nyugati pályaudvaron visszaérkezett az osztrák fővárosba. Fogadásán ott voltak Innitzer és Srbiq miniszterek, az angol követ, a francia ügyvivő. Üdvözlések után Schober nyilatkozott az osztrák sajtó képviselőinek párisi és londoni tárgyalásai eredményéről.

Százhat áldozata van a japáni vihar katasztrófának

London, május 5. A Press Association jelenti Tokióból, hogy az északjapáni tengerpart mentén végigvonult hatalmas viharokkátrófa 107 áldozatot a tenger partra vetette. A halálos áldozatok száma bizonyára ennél magasabb lesz, mert még több mint száz halasz hiányzik, akiket szintén Szachalin és Hoccoido között a tengeren ért a vihar.

Folytatják a tárgyalásokat a jövételi kölcsön kibocsájtásáról

Páris, május 5. A nemzeti jövételi pénzügyi vezetés és a hágai meg egyezős főhatalmainak delegátusai hétfő nap délelőtt a francia pénzügyminis-teriumban folytatják a jövételi kölcsön kibocsájtásáról Brüsszelben megkezdett tanácskozásokat. A párisi lapok beavatott helyről származó információk alapján azt írták, hogy a kölcsönből az Egyesült-Államokban és Franciaországban 320-320 millió aranyárka, Angliában 180, Olaszországban és Belgiumban 40-40, Svédországban 100, Svájcban 60 millió aranyárka kerül kibocsájtásra és a még fennmaradó 40 millió a német piacon talál elhelyezést. A kölcsön 35 év múlva jár le és 5 és fél százalékos kamatozása.

Csengő heroldo Bombay

Egy százéves cionalista v főbb hadite

London, május 5. A dősítaja jelen éjjel 12 óra 30 perckor Jajalpur köze a hatóságok zért Poonabaz vétele az 1827 szakasza alap bírói eljárás rendet veszély tartását.

A kormány adott komh hogy a Gand ellenállási mo sértésekhez és zetteti s bár a zott hívei erő kat elítelte, t időben mind szabad folyás munkásságán Beavatott Gandhi egész nálási helyén

Szo Jog

London, május 5. Bombayi tudt letartóztatásá

A tudósító cionalisták ve esít boesátott dabadban és tette meg az hindu rendő rivliig, ahol e órauto várak tere. A nacio tisztek a gépi meretlen hely

A lapokhoz Achmadabad éjjel két óral szerü vonatho

Az utasok ellenére fut jejt a hind tartóztatás vonaton sz tózt

Navsariban s és két hindu kocsiába s a ban érkezett a nacionalist fogolyszállító Bombayban tett. Az embe a hindu lapo hir autentiki szerezhessene fogadták a k tóságok való

Cse

A nacional haditanácsa ülésen nyon megtartását szünnap, a m kötelező.

Gandhi ö kezeikben utcáit, s m ré tették a zelbe vétel tő

Az önként szünnapokat dut, hogy a ban betartás

Ma este B nagygyűlést riadókészült mert feltétl arányu rend Gandhi a érvénybe lép

! „TSUVÁTÉNU”!

שלש מתנות טובות נתן הקדוש ברוך הוא לישראל וכלם לא נתן אלא על ידי יוסוף ואלו הן: תורה וארץ ישראל והקולם הבא.

תשובתנו

Uj f... fiu-...

Fenichel József, dr.
Goldberger Kálmán,
dr. Jakobi Emil, dr.
Marton Ernő, Rózsa

Dr. Spitzer Jón,
Rimóczy Jakab,
Andelbaum L., Boros

a részvényesek kö-
tt nagyfokú érdeklő-
dés grómmal állapítható
szagatósság javaslatai
ngu lelkesedéssel let-
t. A vita során minden-
értékes felszólalások
nyilvánultak a köz-
társától tulajdonképen
s így ezek ismerte-
terünk.

Bukarestben József világhírű művész

ludt, Athen-Palace-
relyélyes módon
és értékű ékzerei

rest, május 5. (Az Uj
M.) Vakmerő lopás tör-
vénye, amelynek áldozata
világhírű zsidó hegedű-
művész az elmúlt héten a
szerepelt és több kon-
káló sikerrel. A vilá-
gban köztudott a királyi
látta a cetroceni pa-
est az Atheneumban
an Szigeti hazatért az
állásban lévő lakására.
tattatott tett fülebe és
lett fekiútt le.

megdöbbenve állapítot-
t. Ejjeliszekrónyén ha-
rtékesebb ékzerei, el-
tett ékzerek forgalmi
a az egymillió lejt. El-
sen azért fájdalmas a
a legnagyobb részük
különböző európai
któl. Így ellopták töb-
brilliansokkal teletüz-
melyet a belga király
andékba. A vizsgálat
gya a tolvaj az abla-
tolt be Szigeti szobájá-
t tartják, hogy a tolvaj
ak párkányán át, vala-
s szobából közelítette
sztyát. A rendőrség
helyezte az Athene Pa-

Szacharkezett Bécsbe

Schober osztrák kan-
pályaudvaron vissza-
rak fővárosba. Fogadá-
Innitzer és Srbik mi-
gól követ, a francia
isek után Schober nyi-
rak sajtó képviselőinek
t tárgyalásai eredmé-

van a japáni vihar sztrófának

5. A Press Associa-
ból, hogy az északi
mentén végigvonult
atasztrófa 107 áldozat-
tra vetette. A halál-
bizonyára ennél maga-
nég több mint száz ha-
riket szintén Szachali-
ott a tengeren ért a vi-

gyalásokat a jóvátétel kibocsájtásáról

A nemzeti jóvátétel
sége és a hágai meg-
nainak delegátusai hol-
francia pénzügyminisz-
tárják a jóvátételi kö-
áról Brüsszelben meg-
zasokat. A párisi lapok
származó információ-
k, hogy a kölcsönből a
kban és Franciaország
llió aranyárka. Ang-
országban és Belgium
országban 100. Svájc
országban kerül kibő-
ég fennmaradó 40 mil-
on talál elhelyezést. A
ulva jár le és 5 és fél
tozása.

Csengővel felszerelt heroldok adták tudtul Bombay hinduinak a hirt:

GANDHIT LETARTÓZTATTÁK!

Egy százéves internálási törvény alapján fogták el a na-
cionalista vezért. Összeült a nacionalista kongresszus leg-
főbb haditanácsa. A helyzet egész Indiában nyugtalanító

London, május 5. A Daily Telegraf tudósítója jelenti Suratból, hogy Gandhit éjjel 12 óra 30 perckor letartóztatták Jalalpur közelében egy kis városkában. A hatóságok az indiai nacionalista vezért Poonában börtönzik be. Őrizetbe vétele az 1827 évi internálási törvény 25 szakasza alapján következett be, amely bírói eljárás nélkül is lehetővé teszi a rendet veszélyeztető személyek fogvatartását.

A kormányzat a letartóztatásról kiadott közleményében hangsúlyozta, hogy a Gandhi által beindított polgári ellenállási mozgalom sorozatos törvény-sértésekhez és súlyos zavargásokhoz vezetett s bár a nacionalista vezér tiltakozott hívei erőszakoskodásai ellen s azokat elítélte, tiltakozó szavai az utóbbi időben mind erőteljesebbek lettek és ő szabad folyást engedett a terroristák munkásságának is.

Beavatott helyen közölték, hogy Gandhi egészségének megővására internálási helyén intézkedések történtek.

Szalonkocsiban szállították a fogházba a hindu vezért

London, május 5. A Reutter iroda bombayi tudósítója megerősíti Gandhi letartóztatásának híreit.

A tudósító jelenti, hogy a hindu nacionalisták vezérének külön vasuti kocsit bocsátottak rendelkezésére Achmedabadban és ebben a vasuti kocsiban tette meg az utat három európai és két hindu rendőrtisztviselő kíséretében Borivliig, ahol egyik vasuti átjárónál rendőrautó várakozott Gandhira és kíséretére. A nacionalista vezér és a rendőrtisztek a gépkocsiba szálltak, amely ismeretlen helyre vitte utasaikat.

A lapokhoz érkezett jelentések szerint Achmedabadban Gandhi szalonkocsiját éjjel két óraker csatolták a menetrend-szerű vonathoz.

Az utasok legtöbbször abudt s ennek ellenére futótűzként rövidesen elterjedt a hindu nacionalista vezér letartóztatásának híre és az, hogy a vonaton szállították ismeretlen letartóztatási intézet felé.

Navsariban szállott fel három európai és két hindu rendőrtisztviselő Gandhi kocsijába s a vonat reggel hat óra tájban érkezett Borivlibe s félóra múlva a nacionalista vezért átszállították a foglyszállító autóba.

Bombayban a hír óriási feltűnést keltett. Az emberek százzal megostromolták a hindu lapok szerkesztőszobáit, hogy a hír autentikus voltáról meggyőződést szerezhessenek s nagy megdöbbenéssel fogadták a közlést, hogy Gandhit a hatóságok valóban letartóztatták.

Csengettyűkkel a kezükön...

A nacionalista kongresszus legfőbb haditanácsa ülésre hívta tagjait s az ülésen nyomban vallásos szünnapok megtartását proklamálták. Egyelőre két szünnap, a mai és a holnapi megtartása kötelező.

Gandhi önkéntesei csengettyűkkel kezükben végigszaladták Bombay utcáit, s minden utcákon közhírré tették a nacionalista vezér őrizetbe vételét és ismeretlen helyre történt elszállítását.

Az önkéntesek kihirdették a vallásos szünnapokat is s felhívták minden hindut, hogy a szünnapokat a legszigorúbban betartsák.

Riadókészültség!

Ma este Bombayban a nacionalisták nagygyűlést tartanak. A karhatalom riadókészültségben várja be a mai estét, mert feltétlenül számolnak nagyobb arányú rendbontási kísérletekkel.

Gandhit a kormányzat száz év előtt érvénybe léptetett s eddig alig alkalma-

zott törvény alapján vétette őrizetbe s most tetszés szerinti időtartamig fogva tarthatja, mert ez a törvény ehhez a módot megadja.

Tárgyalás a mérsékelt elemekkel

London, május 5. Delhii jelentés szerint Lord Irwin indiai alkirály hosszabb

megbeszélést folytatott a mérsékelt hindu politikus vezérekkel. A londoni lapokhoz Indiából érkezett jelentések a helyzet újabb kiéleződéséről számolnak be. Kalkuttában a nacionalisták tömeges felvonulást rendeztek s ennek során összeütköztek a karhatalommal. A tömeg husz rendőrt körülzárt és sulyo-

A pénzügyminiszter törvényhozási uton fogja rendezni a liberá- lisok által hagyott költségvetési deficitet

Bratianu Vintila minden deficités év végén költségvetési feleslegeket osztott szét

Bucuresti-Bukarest, május 5. Madgearu pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé, amely az elmúlt évekről visszamaradt négy milliárd 453 millió lejes költségvetési deficit rendezésének módjait állapítja meg. A törvényjavaslat az állam- és pénzügyminiszter hosszú bevezetést írt, amelyben rámutat Bratianu Vintila megfontolatlan pénzügyi politikájának tragikus következményeire. 1922-től 1927 év végéig a liberális kormányok 12 milliárd 201 millió lejt költségvetési felesleg osztottak szét. Ebből azonban mind-

össze 8 milliárd 472 millió lejt folyt be. Bratianu Vintila azonban kiosztotta a költségvetési feleslegeket, mielőtt meggyőződött volna arról, hogy ezek létező-e a valóságban. Bevett szokás volt a liberális kormányok alatt az is, hogy a kiadásokat nem a befolyó állami jövedelmekhez szabták és nyakra-főre szabták meg rendkívüli hitelekkel, amelyekre azután nem lehetett fedezetet találni.

Költségvetési feleslegek címén 3 milliárd 729 millió lejt osztogattak el a li-

san bántalmazott. Később gummibotokkal felszerelt rendőrök és katonaság szétverte a zavargókat. Számos sebesültet szállítottak kórházba. Több letartóztatás történt. A helyzet Bombayban is nyugtalanító. Pendszab tartományban tovább folynak a letartóztatások. A megbízhatatlan csapatokat már leváltot-

berális kormányok. Ezzel szemben Bratianu Vintila elhallgatott a parlament előtt egy 7 milliárd lejes bevételi öszszeget. Ez részint a német jóvátételekből, részint a bányák állami jövedelméből, részint pedig a kisajátított földekért a parasztok által fizetett pénzekből adódott elő. Mi sem bizonyítja jobban — írja Madgearu a bevezetésében — hogy milyen végzetes következményekkel járhat az, ha a kormányok kivonják az állam pénzügyi politikáját a parlament ellenőrzése alól.

Tegnap délután befutott Máramaros- szigetre az első csernovitzi vonat

Határtalan lelkesedés közepette nyitották meg a Csernovitz—máramarosszigeti vasutvonalat

Sighetul-Marmatiei-Máramarossziget, május 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Hatalmas és rendkívül impozáns keretek között nyílt meg tegnap délután a Csernovitz—máramarosszigeti vasutvonal. Tegnap délután fél hét óraker futott be az első vonat Csernovitz felől Máramarossziget pályaudvarára.

A szigeti pályaudvart a román, cseh és lengyel lobogók színeivel díszítették fel ebből az alkalomból. A pályaudvar hatalmas térségét ezrekre menő tömeg lepte el. Amikor az állomásra befutott a három nemzet színeivel felfelbuzgótt csernovitzi vonat, a hatalmas ember-tömegből elementáris erővel tört ki a lelkes üdvözlés. A vonattal érkező Pan Halippa minisztert, Gafencu alminisztert és Stan Vidrihint, a CFR vezérigazgatóját elsőnek dr. Kindris László, Sziget város interimáris bizottságának elnöke üdvözölte, majd dr. Lázár Illés képviselő tartott nagyhatású beszédet. Lázár Illés dr. méltatta az új vasutvonal megnyitásának nagy horderejű jelentőségét. Köszönetét fejezi ki Csehszlovákia, Lengyelország és Románia illetékes minisztereinek, akik közreműködésükkel lehetővé tették a vasutvonal kiépítését, amely összeköti Máramarost Bukovinával és Észak-Moldovával. Köszönetet mond Condruș Mihálynak, Máramaros volt liberális prefektusának és képviselőjének, aki első ízben vetette felszínre a Csernovitz—szigeti vasutvonal tervét.

Lázár Illés dr. után Gafencu alminiszter tartott beszédet. Gafencu alminiszter rámutat az új vasutvonal gazdasági jelentőségére és a kormány nevében nagy örömeinek ad kifejezést, hogy keresztülvihette ezt az oly nehezen vajudó tervet. Emelkedett hangon rámutat Lázár Illés dr. érdemeire, aki táradhatatlan ügybuzgalommal tette

magáévá az új vasutvonal kérdését és azt mindaddig felszinen tartotta, amíg a megvalósulás stádiumába jutott. Gafencu alminiszter a cseh, lengyel és a román kormányok életével fejezte be beszédét.

A pályaudvaron lezajlott lélekemelő ünnepség Lázár Illés életével ért véget.

A csernovitzi vonaton számos külföl-

di újságíró és filmriporter utazott. A lengyel újságírók között a vonaton ült a varsói „Haint” szerkesztője is. Csernovitztól Szigetig az összes nagyobb állomásokon impozáns ünnepségek zajlottak le.

A csernovitzi vonat kilenc óraker érkezett Szatmárra, ahol a CFR üzemvezetőse bankettet rendezett a vendégek tiszteletére.

Tőzsdepánik Newyorkban

Newyork, május 5. A lapok a legutóbbi tőzsdepánikkal kapcsolatosan rámutatnak arra, hogy a közönség kétségbeesése nem indokolt. Az áresésekre jelenleg kevés ok van, mert a munka-

nélküliség már túlhaladta mélypontját és a következő évnegyed gazdasági mérlege kedvezőbbnek ígérkezik, mint az első évnegyedé.

Száz négyzetmértföldnél nagyobb erdőterület áll lángokban az Unio különböző államaiban

Newyork, május 5. Különböző államok területéről nagy erdőégésekről érkeznek jelentések. Az égő terület nagysága meghaladja a száz négyzetmértföldet. New-Jersey állam országútjait az erdőkből menekült vadállatok árasztották el. Lassvilleg az erdősegek lángtengerben állnak. A tűz tovább terjedt Lakehurst felé, ahol a léghajóhangerokban a nagy hőség miatt a munkát kénytelenek voltak beszüntetni. A hangárok megmentésére széleskörű intézkedéseket tettek. Rhode Islandban és New Hampshireban is pusztító mező és erdőtüzek vannak.

Newyork, május 5. A keleti partvi-

dék több államában támadt erdőtüzek tovább terjeszkednek. Pennsylvania és Newyork államokból is nagyarányú tüzeket jelentenek. A felderítő repülőgépeknek ötezer láb magasságra kell emelkedniük a hatalmas tüzek által támasztott hőség miatt. A hatóságoknak az a meggyőződésük, hogy a tüzeket gyújtogatás okozza. Az a feltevés alakult ki, hogy az erdőket munkanélküliek gyújtják fel, hogy az oltási munkálatoknál munkaalkalmakat találjanak.

A lapok becslése szerint a kár megközelíti az ötvenmillió dollárt.

Uj férfi- és
fiu-ruha üzlet

Kész ruhák, valamint saját szabóságom által, saját szöveimből készült férfi és fiu-ruhákat, trenchot és kabátokat legújabb divat szerint készítve, legelőnyösebben szerezheti be Mendel Lajosnál CLUJ, Calea Reg. Ferdinand volt Wesselényi-utca 2/A szám

Szabott árak!!!
Szolid kiszolgálás!!!

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Strada Matei Millo 6.
Az Új Kelet cikkeinek utánnomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

Herzl születésének hetvenedik évfordulója

Most lett volna hetven éves. Ha közöttünk él, bizonyára másképp alakultak volna a dolgok, nem a külsők, de a szellemiek és erkölcsiek. Ha él, fáklyaként világított volna zsidók útjára.
A bölcsesség kora a hetvenedik évforduló, de ez nem áll a lángészre, aki függetlenül éreivel emelkedik fölének, nem avul és nem öregedik, nagy alkotások lendülete harsog szavaiból. Herzl szavait, a belőlük kiáradó tetteire buzditást, a szellemisége szárnyasuhogását most is érezzük.

Am, ha él, nemes alakja köré bizonyára egységre tömörül a zsidó nép. Profétás lényének világossága mindnyájunk elméjét fölvilágosította, mindnyájunk szívét fölmelegítette volna önmagunk és Palesztina szent ügyéért.

Herzl Tivadar most is él. Nachum Szokolow írja róla valahol, hogy mint szent áldozat, illatos füstként szállt föl az éterbe, így távozott. De mindenki, akiben van Herzlből valami, magában érzi őt. Ennek a profétás vezérnek a lelke széjjeláradt közeink.

Hetven éves lett volna és az átlagos emberélet alkonyát érte volna el. Nem adatott neki az öregkor visszatekintő szemlélődése, a meteor fölvilágító élete adatott neki. Nagy életben nem az évek számításának, hanem az eszme és Herzl Tivadar a megszemélyesült zsidó eszme volt. Dolgozott, érzett, gondolkodott.

Aldozhatunk-e méltóbban emlékének, mint munkával, szívvel és azzal, hogy gondolatainkat herzli eszmékkel feltöltsük?!

Dr. Weisburg Chaim előadása a WIZO-ban. A WIZO kolozsvári helyi csoportjának ma, kedden délután 5 óra körül a New York külön termében rendezendő teadélutánján dr. Weisburg Chaim tart előadást „A zsidó nő történelmi feladatai” címmel. Háziasszonyok Braunstein Hilariónné, Hoffmann Sándorné, Grün Samuné és Weinberger Nándorné. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Ma életbe lépnek a hágai egyezmények. Londonból jelentik: A Times szerint a Young-terv olasz és angol ratifikációja ma bekövetkezik s a hágai egyezmények holnap életbe lépnek, mert Belgium, Franciaország és Németország már ratifikálták.

Sorozatós repülőkatasztrófák Németországban. Berlinből jelentik: A tempelhofi repülőtéren és a chemnitz repülőállomáson azonos halálos repülőszerekesítések játszódtak le. Az érkezett gépek egy-egy utasa az utasítósokkal ellentétben túl gyorsan és a gép előrése felé sietve hagyták el a gépet s a még mindig mozgásban lévő propeller mindkettőt halálra sújtotta. A Düsseldorf melletti Gellep repülőtéren tegnap repülőmiting volt s Langer pilóta ejtőernyős-ugrási mutatványokat csinált. Utolsó ugrásánál a közönség megrökönyödve látta, hogy az ejtőernyő kinyílik ugyan, de Langer leválik róla és menthetetlenül zuhan lefelé. A pilóta szörnyethalt. Megállapították, hogy elmulasztotta derékszíjait az ejtőernyő kapasáéhoz hozzákapcsolni.

A női szépség titka nem a kozmetikumokban, hanem az egészségben, életérőben rejlik. Úde areszt kap, ráncoktól mentes, telt lesz a képe, ha reggelre, uzsonnára Ovomaltine természetes erősítő tápszert használ.

Két új rendjelet alapított a szovjet. Londonból jelentik: A szovjet két új rendjelet alapított, a vörös csillag és a Lenin-rendet. A rendjelek birtokosai havi három font díjazást élveznek és részükre adókonnyítéseket is biztosítanak.

Newyorktól Moszkváig repül egy angol pilóta. Bécsből jelentik: Berlinen keresztül érkező jelentés szerint a szovjet kormány hozzájárulását adta ahhoz, hogy Nick Lanter angol pilóta Newyorkból elindulva, a tengeren keresztül, Berlinen át Moszkváig repülhesse. Ez a távolság körülbelül tízezer kilométernek felel meg.

E hó végén ismét oceanrepülésre startol a Graf Zeppelin

London, május 5. Newyorki jelentés szerint Meister báró, a friedrichshafeni léghajó-művek egyik igazgatója már napok óta Newyorkban tartózkodik, ahol a Graf Zeppelin amerikai leszállását készíti elő. A léghajó, mint ismeretes Délamerikából az Egyesült Államok területén át tér majd vissza Európába és Lakehurst mellett ezuttal is leszállást

végez. A repülőterre hatalmas tartályokban pirofax és hidrogén-gázokat halmoznak fel, hogy a léghajó gázanyagát pótolni tudják. A Graf Zeppelin május 28 vagy 29-én érkezik Lakehurst-be. Legalább huszonnégyezer levél és levelezőlap fogja várni, amelyeket átszállít majd az óceánon.

Ihász Aladár színinövendékeinek vizsgálja. Szombaton délután Ihász Aladár, a kolozsvári Magyar Színház kiváló művészeinek növendékei vizsgáltak nagyszámu és lelkes közönség előtt. A leányok között Nemes Manci és Almer Tuti tűntek ki, ugyszintén Diószeghy Margit és Balázs Rózi. Vass Piri, akit már a színpadról is ismerünk, ezuttal is kedves és finom volt. A Tommy és Társa operett-részletben a bonvivant Ditrói Béla játszott a igen szimpatikusán. A többiek is elég jók voltak, de játékuon megérződött a rutin hiánya.

Kiss Matild és Bachner György szerzői dalestéje. Péntek este a kolozsvári katolikus gimnázium dísztermében Kiss Matild dalaiból és Bachner György szerzeményeiből álló dalestélyt rendeztek lelkes sikerrel. Az előadáson Rimóczy Viola táncával tűnt fel. A táncszámokat többször meg kellett ismételn. A konferancier szerepét Gredinar Aurél hirlapíró látta el ötletesen.

Véres verekedés lengyel politikai ellenfelek között. Berlinből jelentik: Gdingen lengyel hadikikötő városkában jobboldaliak és politikai ellenfelek között véres verekedés volt 17 súlyos sebesüléssel. A rendőrség közbe lépése véget vetett az ellenfelek harcának.

Ausztriában zavar nélkül zajlott le az ellenpártok felvonulása. Bécsből jelentik: St.-Pöltenben a Heimwehr és a Schutzbund felvonulási incidensek nélkül folytak le. Mindkét részen 10-10 ezer ember vett részt a tüntető menetben. Rendben folyt le a Heimwehr laxenburgi miting is.

Fej-, váll- és agyék-rheumáául, idegfájásoknál, csipőszaggatásnál és zsábnál a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendkívül hasznos háziszert, mely kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztésatornát jól kitisztítja. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi Ferenc József víz gyors és biztos hatású, kitűnő gyomor- és béltisztító szer. A Ferenc József keserűvíz kapható gyógyszerterekben, drogériákban és fűszerüzletekben.

Három nő megégett egy kigyuladt autóbán. Londonból jelentik: A Great-North-Roadon, Gladsmets és Macmerry között borzasztó automobilszerekesítéssel történt. Egy Edingburgból jövő autó, amelyben egy asszony és két 17-18 éves leánya ült, ki akart kerülni egy teherautó möl és eközben fölborult. A koci kigyulladt és teljesen elégett. Arra haladó autók utasai igyekeztek a tüzet eloltani, de ez nem sikerült és végül is az asszonyt és két leányát annyira megszenesedett állapotban találták meg a koci roncsai alatt, hogy személyazonosságukat csak egy kis órából és egy emailtábla segítségével sikerült megállapítani. Az emailtáblán rajta volt a szereneséttől járt asszony címe és neve.

H. G. WELLS: A világtörténet alapvonalai és a művészetek fejlődése egy hatalmas albumalaku kötetben. Ára 420 lej, az Új Kelet könyvosztályában.

SPORT

Jugoszlávia végleg megnyerte az aranyserleget

Belgrád, május 5. A hetedik jugoszláv-román kupamérkőzést Jugoszlávia csapata 2:1 (2:0) arányban megnyerte és ezzel végleg Sándor jugoszláv király aranyserlegének birtokába jutott. A román csapat esélyeit már eleve a minimálisra mérsékelte a bukaresti központ által végzett „válogatás”. Kilencc temesvári és két bukaresti játékosból állították össze a „reprezentatív teamet”, amely semmilyen formában nem képviselte a román futballsportot. Az eredmény mutatja, hogy adott körülmények között megfelelő válogatás és előkészítés után Románia könnyen megnyerhette volna az aranyserleget. A vigaszgólt Desiu szerezte meg.

Universitatea—Mures 1:0 (1:0). A kolozsvári egyetemi csapat megérdemelten győzött a kolozsvári kerületi döntő mérkőzésen. Adott körülmények között azonban könnyen elveszithette volna a mérkőzést, mert a marosvásárhelyiek, ha hiányos technikai felkészültséggel is, de annál lelkesebben és odaadóbban játszottak. Az Universitatea halvesora váratlanul csődöt mondott, csatársorában pedig egyedül Huneade produkált klasszis játékot. Pontos beadásait azonban sorra kiaknázatlanul hagyták a csatárok. Giurgiu II. csak góljával excellált. A Mures lelkes játéka alapján jobb eredményt is megérdemelt volna. Játékosai közül különösen Molnar Attila emelkedett ki. Felician indiszponáltan bíráskodott.

Az Universitatea ezzel a győzelemmel kvalifikálta magát a Nagyvárad kerületi bajnokkal lejátszandó elődöntőre.

VIDÉKI EREDMÉNYEK

Arad. ATE—Hakoah 7:1 (2:1). Bajnoki.

AMTE—AAC 2:1 (1:0). Bajnoki. Góllövők: Walter (2) és Duffner.

Olimpia—Banatul 2:0 (0:0). Bajnoki. Temesvár. TMTE—Hajduk 4:0 (2:0). Bajnoki. Góllövők: Palmer, Karlach, Buza (2).

Rapid—TAC 2:1 (0:1). Bajnoki. Brassó. BMTE—Ivria 2:0 (0:0). Bajnoki. Biró: Chirilla. Góllövők: Szederjesy és István.

Nagyvárad. Crisana—NAC 3:2 (2:0). Bajnoki. Biró: Eötvös. Góllövők: Csonka (3), Róth.

Egyetértés—Makkabea 2:1 (0:0). Bajnoki.

Szatmár. Nagyvárad. Törekvés—Olimpia 6:2 (2:2, 0:1). Alkerületi döntő. A meccset csak kétszer 15 perces meghosszabbítás után nyeri a Törekvés. Góllövők: Létay (4), Strók és Zsigá.

Bukarest. Academia—Politechnika (Temesvár) 3:2.

Macabea—Prahova 4:1.

Juventus—Unirea Tricolor 3:1.

Turda—Belvedere 2:1.

KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK

Budapest. Tegnap délután eldőlt az ezévi magyar profi labdarugó-bajnokság sorsa. Az Újpest 5:2 (2:2) arányban legyőzte a Hungáriát, ezzel szemben a Ferencváros ismét rácafolva a papirformára, 1:1 arányban eldöntetlenül végzett a Budai 33-ossal. Az Újpest így két pont előnyhöz jutott és nem látszik valószínűnek, hogy a hátralévő két mérkőzésen előnyét elveszíti.

A Boeckay 4:1 (3:0) arányban győzött az Újpestet verő szegedi Bástya fölött, míg a III-ik kerületi FC 2:1-re verte a Kispestet. A Nemzeti 4:0 (1:0) arányban győzött a Pécs-Baranya fölött, ennek ellenére azonban továbbra is az utolsó helyezést marad.

2:2 állásnál félbeszakadt a Davis Cup mérkőzés. Varsóból jelentik: A lengyel-román Davis Cup mérkőzésen a Mishu—Poulieff-pár 1:6, 6:2, 6:3, 7:5 arányban győzött a Stolarow-testvérek fölött. Mishu győzött M. Stolarow fölött, Poulieff viszont kikapott Marscheffskitől. Utolsó meccset Mishu elvesztette és ezzel az arány 2:2 lett. A döntőt Stolarow játszta Poulieff ellen. A mérkőzés a lengyel istekos 6:8, 6:1, 6:2 arányú vezetése mellett félbeszakadt a beállott sötétség miatt. Lengyelország győzelme valószínűre vehető.

Gyakorlati áruismeret és Vegyészeti lexikon
 Szerkesztette: Rác Lajos.
 Ára 476 lej
 az ÚJ KELET könyvosztályában.

Írók

Chajim Bloch (Die Welt Wien). Chajim retlen azok előtt a maga bensős merni. Néhány gít e számunka zemi világába. Bloch könyvei ismeréssel gya minden megn kulturembereke érdekes, mert a ismert chaszid link. A cadikót ben az anekdoták hívek hagyomány mondtok. A Chelem-Tow nyit anekdotákkal, a a szeretetre, a igénytelenségre szerü, puritán é rulnak meg e sz amely a zsidóság kor a chaszid-m idők mélyén Bloch közli Ra magidról szóló kat, rabbi Suss, eseteit, a berdie adomást, a ko rabbi Israelnek diknak, Rabbi A mondásait. A k gyarországi kim és néhány kedve helyi rabbi Mos nyekről. Összes válogatott mondi fel a könyv, amé és a szerző érték nak. A művet a lyában is meg le **Nathan Asch** (Rohwolt Verlag) fiatalabb amerikai és most lépett l „Augustus 22” amerikaias, vagy izü és formájú re közlés. Elmondja newyorki ember, szereti a munká amely nem hoz változást számár 22-én, amikor ar és Vanzettit mé bizonyos hétfői tudatára ébredt sorsa kiszámíthat ez a lelki állap lással és biztonsá ben pedig Ameri realitással és p vastag kötetekben A könyv megren könyvosztályában

Erich Kuttner senantisemitizmus Erich Kuttner író, de könyve l antisemitizmus b kelteni. Kuttner k megbetegedési ziként elemzi és het gyógyítani e antisemitákat a bennük ezt az á bály — írja. — lyát veszített em gát, bármennyire vidium egyébkén hibákat és fogyat magában erényel élet útjára akar csak úgy lehetség tárja előtte szelle Kuttner nem antiszemita veze hogy maga is his legtöbb antiszem gyon távol áll at melyben magána ször stréberek, al kusz-pokuszon ne küli demagógok, dák nem egyebel hogy hiszékeny gőségben tartásá őket is állandóan hogyan csillapít érzetem által za gyát, hogyan ny sülésre mohó ha könyve megrende könyvosztályában

Dr. I. Bierer: és parasztkollektí bécsi könyvkiadó schuha Bierer to kis füzet jelent n mely számot tart

„HERRMANNSDORFER”
Tuberkulotikusok konyhasómentes táplálására szolgáló gyakorlati útmutatások.
 Dr. Müller Vilmos előszavával.
 Sauerbruch berlini sebésztanár, a világhírű orvosi tekintély a múlt év november 16-án a budapesti orvostársadalom színe-jáva előtt tartott előadást a tuberkulózis gyógyításának máig elért fejlődéséről.
 Idézetek a nagy professor előadásából:
 „Olyan súlyos tüdőbetegeket, akiket már operatív beavatkozással sem lehetett volna meggyógyítani, arra teszi alkalmassá, hogy őket a Gerson-kúra után a teljes siker reményében lehet megoperálni.”
 „Kérdemelte a Gerson-gyógymód azt, hogy az orvostudomány legnagyobb fejezetei közé iktassuk be.”
 A Gerson-gyógymód könyve, mely a diéta kimerítő magyarázatát adja és ugy a betegek, mint az orvosok számára nélkülözhetetlen, most magyarul is megjelent.
 Ára 170 lej. — Kapható az Új Kelet könyvosztályában.

Írók és Írások

Chajim Bloch: Priester der Liebe. (Die Welt Chassidim Amalthe Verlag, Wien). Chajim Bloch neve nem ismeretlen azok előtt, akik a chaszid-világot a maga bensőségében akarják megismerni. Néhány régebbi könyve bevilágít a számunkra különös emberek érzelmi világába, rávilágít logikájukra és Bloch könyvei sok esetben értékes megismeréssel gyarapították a zsidó élet minden megnyilvánulására kíváncsi kultúrebereket. Új könyve azért is érdekes, mert a legnagyobb és kevésbé ismert chaszid neveket is ismerteti velünk. A cadikot a szerző ebben a könyvben az anekdótákkal jellemzi, amiket a hívek hagyományosan szájról-szájra elmondottak. A sort rabbi Israel Baal-Cheem-Tow nyitja meg, leginkább olyan anekdótákkal, amelyek a megtérésre és a szeretetre, az emberiségre és az igénytelenségre vonatkoznak. Az egyszerű, puritán élet szépséges szavai táruhal meg e szavakon át az a szellem, amely a zsidóságot akkor is elvette, amikor a chaszid-mozgalom még valahol az idők mélyén szunnyadozott. Chajim Bloch közli Rabbi Dow Beer, a nagy maggidról szóló hagyományos mondásokat, rabbi Sussja, az annipolei cadik eseteit, a berdisevi rabbi Lewi Jizchak domáit, a kozieneci prédikátornak, rabbi Israelnek eseteit, a híres apti cadiknak, Rabbi Abraham Jehoschua szép mondásait. A könyv nem mellőzi a magyarországi magaslatú chaszidokat sem és néhány kedves dolgot olvasunk az új helyi rabbi Mose körül történt eseményekről. Összesen harmincegy rebbe válogatott mondásait és anekdótáit öleli fel a könyv, amelyet a rebek kézzjegyezték és a szerző értékes jegyzetei gazdagítanak. A művet az Új Kelet könyvsztályában is meg lehet rendelni.

Nathan Asch „Augustus 22” (Ernst Rohwolt Verlag). Nathan Asch, a legfiatalabb amerikai elbeszélő-gárda tagja és most lépett ki a nyilvánosság elé. „Augustus 22” című könyve egészen amerikaias, vagyis nem hagyományos-izű és formájú regény, hanem lélektani közlés. Elmondja benne, hogy egy fiatal newyorki ember, izleti alkalmazotti, aki szereti a munkát és szereti az életet, amely nem hoz évek alatt semmiféle változást számára. De 1928 augusztus 22-én, amikor arról értesült, hogy Sacco és Vanzetti mégis kivégezték, azon a bizonyos hétfői napon, a fiatalember tudatára ébredt élete ürességének és sorsa kiszámíthatatlanságának. A szerző ezt a lelki állapotot bámulatos rálátással és bizottsággal jellemzi. A háttérben pedig Amerika bontakozik ki annyi realitással és plasztikus erővel, amit vastag kötetekben sem talál az ember. A könyv megrendelhető az Új Kelet könyvsztályában is.

Erich Kuttner: Pathologie des Rassenantisemitismus. (Philo Verlag). Erich Kuttner inkább politikus, mint író, de könyve Pathologie des Rassenantisemitismus bizonyára feltűnést fog kelteni. Kuttner az antisemitizmust lelki megbetegedésnek ismeri fel. Neurozisként elemzi és úgy véli, hogy ki lehet gyógyítani ebből a betegségből az antisemitákat akkor, ha tudatosítják bennük ezt az állapotot. Alapvető szabály — írja — hogy a lelki egyensúlyt veszített ember nem ismeri önmagát, bármennyire is fegyelmzett individuum egyébként. Neuroziséből fakadó hibákat és fogyatékosokat átértékeli magában erényekké és ha harmonikus élet útjára akarnak segíteni, akkor ez csak úgy lehetséges, hogy az ember feltárja előtte szellemi helyzetét.

Kuttner nem tagadja, hogy néhány antiszemita vezető olyan fanatikus, hogy maga is hisz saját állításaiban. A legtöbb antiszemita vezér azonban nagyon távol áll attól a fanatizmustól, amelyben magának tetszeleg. Legtöbb-ször stréberek, akik befelé az egész hókusz-pókuszon nevetnek, mások elvnlküli demagógok, akik számára a tirádák nem egyebek, mint eszközök arra, hogy hiszékeny táborukat szelemi fűgőségben tartásák. Természetesen azért őket is állandóan a kérdés zaklatja: hogyan csillapítom alacsonyabbrendű érzetem által zaklatott lelkeim becsvágyát, hogyan nyugatom meg érvényesülésre mohó hatalmi ösztöneimet. A könyv megrendelhető az „Új Kelet” könyvsztályában.

Dr. I. Bierer: A palesztinai munkás és parasztkollektívum. A Wallishauser bécsi könyvkiadó kiadásában dr. Jehoschua Bierer tollából a napokban egy kis füzet jelent meg, Das Arbeiter und mely számot tarthat mindazok érdeklő-

désére, akiket szociális problémák foglalkoztatnak és figyelemmel kísérik az új társadalmak kialakítását célzó kísér-Bauerkollektív in Palestina címmel, a leteket. Dr. Bierer alapos tanulmányok alapján, kiindulva a cionista mozgalom ismertetéséből, megismerteti a palesztinai zsidó munkásszervezetek keletkezését, fejlődését és munkáját. Beszámol a mezőgazdasági és ipari munkásszervezetek munkájáról és intézményeiről, a különböző organizációs for-

mákról. A kis füzet nyomán tiszta képet kapunk arról az új szociális igazságosságra törekvő társadalomról, amelyet a palesztinai zsidó munkásság meg akar teremteni. Az utóbbi időben a palesztinai országépítő munka annyi új szociális probléma merült fel és oly sok új fogalommegjelölés került be a mindjobban bővülő irodalomba, hogy dr. Bierer kis tanulmányát mindenki haszonnal és élvezettel forgathatja. Dr. Sz. G.

KÖZGAZDASÁG

Ünnepélyes keretek között nyitották meg a Jubiláris Vásárt

Negyedszázados a budapesti Nemzetközi Vásár. — A vigadói 88 kiállító-tól a mai 1500 kiállítóig. — Ipari termelelünk nagyszerű seregszemléje a vásár. — Hat külföldi állam pavillonja

Budapest, május 5. Üde, eleven színek villannak ki a liget lombosátrai közül. Lobogók, dekorációk, tornyocskák, ár-bonok, a formáknak, vibráló színeknek valamilyen sajátos és mégis harmónikus tömkelege. Áll a Nemzetközi Vásár. Az Iparcsarnok kupolája alá és a hatalmas előtérre, a vásárok nagymultu színhelyére felvonultak már a magyar ipar díszbe öltözött bandériumai, a különböző ipari csoportok. Káprázatos ez a hadi szemle. Dinamikus erővel hat a gazdagság, a belső tartalom, az anyag-nak, az ötletnek az a dus előtörése, ami az 1930-as évi jubiláris Budapesti Vásárt felejthetetlené teszi.

Megkapóan grandiózus a vásár-város képe. Az előtér csaknem teljesen a nagy iparé. Az építőipar nemesak a legújabb technikai újításokat demonstrálja, hanem még felhőkarcot is épített. A vasipar ugyancsak az előtérben gépkonstruációk mellett, acélszerkezetű házakat emelt. A vas- és gépipar mindenképpen impozáns módon vesz részt a vásáron, teljes mértékben használva ki a vásár igen nagy gazdasági lehetőségeit. A vásár két külföldi attrakciója is az előtérre teszi még vonzóbbá és még érdekesebbé. Olaszország igen nagy méretű kiállítása a meglepetés erejével hat. Világszerte elismert az olasz gépipar, amely kiválóságát a nagy olasz csarnok központjára helyezett motorok egy remeke készült repülőgép, traktorok és más gép-kolosszusok is bizonyítják. Az olasz föld exportképes termékei is feltáruhnak a látogatók előtt. Csupa érdekesség Lengyelország csarnoka is. Szép, nyugodt palota Jugoszláviáé is, amelynek még az alkatrészei is áru-minták épületfából. A görög csoport régi ismerősünk. A másik oldalon a magyar háziiparnak van külön pavillonja. Ragyogó fényhatásokkal teljes a reklámvilágítási pavillon, amelynek példaadón megvilágított kirkatait a legelőkelőbb cégek töltötték meg áruval. De ki tudná mind felsorolni a tömördek pavillont és érdekes látványt, ami szinte kaleidoszkopszerűen forrong a gondozott park sétányain.

Az Iparcsarnok egyrésztben meg a gép ipar, a másrésztben a legkülönbözőbb ipari szakmák nagy seregszemléje. Gyönyörű a textilesport, amely a magyar gyapjúnak, selyemnek és munkáskéznek mindent felöltő produktumait tárja fel. Nagyszerűen elismert rendezett a szőrmecsoport, rendkívül dekoratívan hat a kerámiai-csoport és természetesen elragadó a szinte végtelennek látszó butorkiállítás, amelynek egy részével már a pavillonokban találkozunk. Igen szép a bőrcsoport és konfekció. De kitett magáért a papírszakma is, amellyel elsőszben indult meg a vásár. Ez az ősi szakma.

Fényesen sikerült az élelmiszer csoport, amely az Iparcsarnok mögött talált igen jó elhelyezést. Nem hiába büszkeségünk a magyar élelmiszeripar. Most is kitett magáért. A már exportra is dolgozó tejgazdasági ipar kollektíve állított ki. Nagyszerűt produkáltak sajt és vajgyáraink. A magyar bor is diadallal állja meg a helyét. A legjobb magyar borvidékek boraiból borkóstolót rendeznek. Sör, likör, cukorka, csokoládé, tésztaemlék, konzervek, a husipar magyar specialitásai, mind izlése-sen rendezve, meggyőzően hirdetik a magyar élelmiszerek elsőrangú voltát. Valamennyi cikke exporteikk. Ez még nem egész vásár. De ki tudná egyszerre felsorolni valamennyi csoportját, pavillonját annak. A Műcsarnokról azonban mégis meg kell emlékezni, olyan szép és olyan értékes mindaz, amit ott láthatunk.

Franciaország izléses, előkelő csoportja is itt található. A rádió-csoport pedig a látványosság erejével hat.

A szokottnál ünnepélyesebb keretben nyitották meg a jubiláris vásárt. A kiállítók reggel 9 óráig valamennyien elfoglalták helyüket a pavillonokban. 9 órakor megelevenedett a Stefánia-úti főbejárat előtt, az a kordonnal elzárt terület, ahol a vásár védnöke és házigazdája, Bud János kereskedelmi miniszter várta a kamara elnökségének és a vásár vezetőségének kíséretében Magyarország kormányzóját. Külön sátrak és tribün épült a meghívott előkelőségek számára. Egymásután érkeztek a kormány tagjai, a diplomáciai testület tagjai, továbbá felsőházi tagok, képviselők, a különböző érdekképviseletek vezetői, a főváros polgármesterei és a tanács, nemkülönben a gazdasági élet számos vezetőférfia, valamint a külföldi kiállítók és látogatók csoportjai is.

Románia kiküldöttei a vásáron
Különös feltűnést keltett a Románia területéről érkezett számos csoport testületi felvonulása. E csoportok között szerepelt az Erdély különböző városai-ból, Clujról, Satu-Mareből, Sighetről, Brassóbol, Targul-Muresról és Aradról érkezett számos előkelőség, a román gazdasági élet számos kiválósága, akiket a vásárt rendező budapesti kamara elnöksége és a vásár vezetősége különös előzékenységgel fogadta. Nagyrománia gazdasági vezérférfiainak és a Mani-lescu Mihály dr., volt alminiszter vezetése alatt álló kamarai küldöttségeknek érkezését hétfőre jelezték. A román kamarák Unióját mégis a vásár megnyitásakor G. Christodorescu, az Unió vezérigazgatója képviselte.

A romániai vendégek fogadására és elszállásolására nemesak a vásár vezetősége, hanem egész Budapest különös örömmel készült. A nagyszámu és hangadó vezérférfiakból álló romániai vásárlátogatásában egész Magyarország, a gazdasági közeledés és az agrárállamokat egyaránt sújtó gazdasági krízis ellen való közös küzdelemnek fontos és értékes előjelét látja.

Háromnegyed kilenc után a lektökéletesebb rend képét mutatta a vásár-város. Mindenki a helyén volt. A kormányzóra váró csoportban is Bud miniszter mellé sorakoztak a fogadóbizottság tagjai. A kamara képviselőiben Belatiny Artur elnök, Székács Antal, Bittner János alelnökök, Szávay Gyula főtitkár és dr. Gyulay Tibor ügyvezető titkár. A vásár vezetősége képviselőiben tóvárosi Fischer Emil elnök, Vértes Emil alelnök és Hallóssy István, a vásár igazgatója és a vásár intézőbizottságának tagjai, Vida Jenő, Fejyó Miksa és halasi Fischer Ödön. Pontosan 10 órakor élesen hangzó vezényszavak jelezték a kormányzó megérkezését.

Ezután a kormányzó a kormány megjelent tagjait üdvözölte, majd odalépett a diplomáciai testület díszsátorához, ahol rövid cerclét tartott. A cerclé végzetével a kormányzó, nyomában a fogadására megjelent előkelőségekkel a vásár megtekintésére indult. A főkapun áthaladva, amelyen a főúrbócon lengő magyar lobogó mellett ott lengett Olaszország, Franciaország, Lengyelország, Jugoszlávia, Görögország és Sváje zászlója is, egyenesen az olasz pavillonhoz tart a menet.

A General Motors új részvényeket bocsájt ki. Newyorkból jelentik: A General Motors igazgatója javasolni fogja a részvénytársaság legközelebbi közgyűlésén új részvények kibocsájtását. A tranzakcióval a társulat pénzügyi struktúráját akarják leegyszerűsíteni és a régi részvények osztalékait akarják más alapokra helyezni.

Egy mérlegjelentés tanulságai

A közeli napokban jelent meg Románia leghatalmasabb és legrégebbi biztosító társaságának, a „Dacia-Romania”-nak mérlege. E 60 éve fennálló mamuth-intézet romániai ingatlanainak mérlegszerű értéke nem kevesebb, mint 133 millió lejt tesz ki és emellett a rossz nyelvek azt állítják, hogy a béke-időből eredő ingatlanok nagyobb része nem lett felértékelve a mai tényleges értékre, úgy, hogy itt egy hatalmas tartalék van elhelyezve.

A „Dacia-Romania” több, mint 27 millió nyereséget mutat ki az 1929. évre, de nem kerülheti figyelmünket el az az egyetlen tény, hogy ugyanazon évben esupán házbérekben és kamatokban több, mint 48 millió lejt szedett be a „Dacia” és hogy a biztosítási üzlet is hozhatott valamelyes hasznot. Hiszen az igazgatósági jelentés maga circa 240 millió lejt díjbevételről számol be az 1929. évben.

E hatalmas üzletnek tartalékai is megfelelőek nagyok. Nem kevesebb, mint 394 millió 640 ezer lejt tesznek ki ezek és e horribilis töke teljes egészében a belföldi piacon van elhelyezve. Ez a körülmény különösen latba esik akkor, a midőn tudjuk, hogy különböző intézetek külföldi vagyonukra hivatkoznak, de bizony baj esetén — láttuk a háboru utáni helyzetet, — a külföldi vagyon nem nagyon van kéznél akkor, amikor arra szükség volna.

A kulantériával kapcsolatban el kell ismerjük, hogy a „Dacia” akkor, midőn kárról van szó, a legliberálisabb politikát követi, mert a legnagyobb reklá-mot — szerinte — a tisztességesen ki-elégített feltek csinálják a biztosításon. De az erdélyi közönség teljes megnyug-tatása és szimpátiájának megnyerése érdekében tovább is megy a „Dacia”. Értésülésünk szerint kolozsvári igaz-gatósgát teljesen átszervezi, annak élére közsímsert, bevált erdélyi szakembereket állít és megszervezendő vezérügynöksé-geinek élére hasonló, közbeesülésben álló erdélyi vezetőket alkalmas. Biztos, hogy ez a program kellő eredménnyel fog járn.

E héten döntenek a romániai telefon-koncesszió ügyében. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi kormány s a posta és távirta vezérigazgatósága e hét fo-lyamán döntenek a telefonkoncesszió ügyében. Az angol Standard cég teljha-talmu képviselői már Bukarestbe érke-ztek, hogy a szerződéseket megkössék.

A belföldi postógyarak kartellje. A romániai postógyarak kartellbe töm-örültek és elhatározták, hogy május 15-től kezdődőleg egységes kondíciók és árak mellett fogják készítményeiket for-galomba hozni. Minthogy a szervezke-désnek főcélja a hitelkeretek megszorí-tása, hogy a nagykereskedőknek csak hat hónapra nyújtanak hitelt, úgy az angrosszista, mint detalista kereskedő-ket igen kellemetlen helyzet elé állította a kartell megkötése.

Az élelmiszerek és italneműek ellen-örzésének új szabályzata. A hivatalos lap április huszonegödiki száma közli a minisztertanács rendeletét, amelyet az élelmiszerek és italok ellenörzésére és az ezekkel történő hamisítások megbünté-tésére vonatkozólag adott ki. A szabály-zat azért rendkívüli fontossága a ke-reskedő-osztályra nézve, mert a keres-kedő még abban az esetben is kétezer-től tízezer lejjig terjedhető pénzbírsággal büntethető, ha a kifogás alá eső árut az eredeti csomagolásban és teljesen jöhi-szemüen hozta forgalomba. Az erdélyi és bánági kereskedelmi testületek szö-vegsége interveniálni fog a kormány-nál a rendelet e szakaszának módosítása ér-dekében.

A sör-, kölniviz- és parfümgyárosok akciója az új szeszadótörvény ellen. Bukaresti tudósítónk jelenti: A romániai sörgyárosok ma délelött Bürger Al-bert elnöklete alatt Bukarestben gyűlést tartanak, hogy az új szeszadótörvény ellen állástfoglaljanak és állásfoglalá-suk helyességéről a pénzügyminisztert meggyőzzék. Hasonlóképen gyűlést tar-tanak ma Bukarestben a kölniviz- és parfümgyárosok is, akiknek érdekeit az új szeszadótörvény szintén mélyen sér-ti. Különben a szeszadótörvény parla-menti tárgyalása csak a jövő héten kez-dődhetik meg, miután a consiliul legis-lativ előreláthatólag csak a héten hozza meg határozatát. A szeszadótörvény vi-tája a parlamentben huzamosabb időt fog igénybe venni, mert előreláthatólag a vitához a különböző pártállásu képv-i-selők mind hozzá fognak szólni.

BÁRHOL MEGJELENT KÖNYVET MEGKAPHAT AZ ÚJ KELET KÖNYVSZTÁLYÁBAN.

Uj Kelet Könyvsztálya
Könyvkereslet
Lexikon
Lajos
Könyvsztálya

Színház—Művészet

Mit fog Pataky tenorista a Magyar Színházban énekelni? Többek érdeklődésére közöljük, hogy Pataky Kálmán, a bécsi Opera hírneves tenoristája szombaton, május 10-én este 9 órakor a Magyar Színházban tartandó hangversenyén Schubert, Brahms, Strauss, Pergolese, Caccini dalain kívül a Turandot (Puccini), Favorita, Elisier d'Amore (Donizetti), Heimchen am Herd (Goldmark), Májusi éjjel (Rimski-Korsakov) stb. operákból fog áriákat előadni. Jegyek e nagy koncertre már kaphatók a „Románia Artistica” színházi ügynökségnél.

A Magyar Színház irodájának közleményei:

AZ IDEI ÉVAD UTOLSÓ ELŐADÁSAI KEDDEN AZ OPERETTE-SZEMÉLYZET BUCSUJA: HUZZ RÁ CIGÁNY. SZERDÁN A DRÁMAI TÁRSULAT BUCSUJA: ELSŐ FELESEG.

Már csak két előadás lesz az idei évadban, aztán nyári állomáshelyeire távozik a színtársulat. Kedden este az idei évad legnagyobb sikerű, leghangulatosabb operette-újonság, a „Huzz rá cigány” kerül színre a Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Solthy György, Ihász Aladár, Tompa Béla, Leővey Leó bucsujával. Ezt az előadást délutáni mérsékelt helyárakkal tartják meg.

Szerdán este lesz az utolsó előadás. Az „Első feleség”-et adják Poór Lili, Szentgyörgyi Mária, Janovics Jenő, Tóth Elek, Lantos Béla föllépésével. Ezt az előadást nagyon olcsó mozi-helyárakkal tartják meg.

MIENK AZ ÉJSZAKA. A LEGELSŐ SZÁZSZÁZALEKOS, MINDVÉIG NÉMETÜL BESZÉLŐ FILM.

A „Mienk az éjszaka”-nak nincs szükség semmiféle reklámra.

Ez az a németül beszélő film-csoda, amelyet Berlinben egyfolytában 6 hónapig, Bécsben egy hónapig, Párisban (francia változatban) egyfolytában 6 hónapig, Budapesten 3 hónapig vetítettek, amely most valóságos lázban tartja Bukarest közönségét.

Mindenütt elragadtatással konstataulta a közönség, hogy eddig ez a legkövetesebb beszélő film. Ezt nem tudta még tulszárnyalni semmiféle más film.

Ezzel a világhírességgel kezdte meg csütörtökön a Magyar Színház a nagy mozi-évadját.

Csütörtökön nemesak a délutáni, de az esti órákban is mozi-előadások lesznek a szünetben.

A „Mienk az éjszaka” csak fantasztikus, minden képzeletet tulszárnyáló anyagi áldozatok révén tudta megszerezni a Magyar Színház. Ennek dacára a helyek árai: 40 lej (a legdrágább jegy) 30, 20 és 10 lej.

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

A „Mienk az éjszaka” monopolja: Filmcentrala, Timisoara.

A SZINÉSZ SZERELMEI ÉS ADÁM ALMÁJA.

Nagyszabású, gyönyörű kettős műsort játszanak most a Magyar Színház mozi-jában. „A színész szerelmei” 8 felvonásos izgalmas szerelmi történet a nagy színész, Kean Edmund életéből, a fő nő szerepben Eszterházy Agnessel. „Az Adám almája” Monty Banks legsikerültebb vígjátéka 6 felvonásban. Előadások kezdete: 3 és fél 6 órakor. Helyárak: 10, 20 és 30 lej. Ez a hatalmas kettős műsor már csak kedden és szerdán látható.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedden este 9-kor mérsékelt helyárakkal: Huzz rá cigány. (Utolsó operette-előadás. Kondor Ibolya, Kaszab Anna, Betegh Bébi, Solthy György, Tompa Béla, Ihász Aladár, Leővey Leó, Selmezy Mihály bucsuföllépése. Az I. felvonás után Körösi Dudas magyar nótái. Sorozatszám: 314.)

Szerdán este 9-kor utolsó előadás mozi-helyárakkal: Első feleség. (Poór Lili, Szentgyörgyi Mária, Janovics Jenő, Tóth Elek föllépése. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám: 315.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Kedden 3-kor és félhatkor: A színész szerelmei és Adám almája. Szerdán 3-kor és félhatkor: A színész szerelmei és Adám almája.

CSÜTÖRTÖKÖN A NAGY MOZI-ÉVAD KEZDETE:

Csütörtökön 3, 5, 7 és 9 órakor: Mienk az éjszaka. (A mozi-évad ünnepi megnyitó előadása. Száz százalékos németül beszélő, hangos, zenélő filmújonság. Eddig a legtekélyesebb beszélő film. Kivételes helyárak: 10, 20, 30, 40 lej.)

Pénteken 3, 5, 7, 9 órakor: Mienk az éjszaka.

Szombaton d. e. 11-kor mozi-matiné 10, 15, 20 lejes helyárakkal: A halál-híd.

Szombaton 3, 5 és 7 órakor: Mienk az éjszaka.

Vasárnap 3, 5, 7 és este 9 órakor: Mienk az éjszaka.

Vasárnap d. e. 11-kor: Nagyszabású színházi matiné sorsolással, 10, 20, 30, 40, 50 lejes helyárakkal: Yvette-matiné. Műsor: I. Sonny boy (A híres hangosfilm drámai rekonstrukciója 2 felvonásban). II. Jaj Istene-m. (Egy felvonásos falrengető kagacás). III. A szerelmes gimnazista (7 felvonásos film-bohózat). IV. Öt teljesen divatos Yvette-ruha kisorsolása. Tíz kisebb nyereleménytárgy. (Jegyek egész héten át válthatók. A jegyek egyszersmind sorsjegyek is.)

Hétfőn 3, 5, 7 és este 9 órakor: Mienk az éjszaka.

Jön: Fedora. (Pola Negrirel.) Jön: A vörös boszorkány. (Clara Bow-val.)

Jön: A tenger hősei. (Száz százalékos németül beszélő film.)

Jön: A bűnök utéja. (Emil Jannings.) Jön: Newyork rejtelmek (George Bancroff.)

Jön: Szahara. (Jach Holt.) Jön: A csillag fia. (Fred Thompson.) Jön: Az élet diadala. (Nancy Carroll.) Jön: A repülő asszony. (Richard Dix) stb., stb., stb.

CORSO FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedd 5, 7, 9 órakor premier: Senki gyermekei. Rendkívül izgalmas, nagyrendezésű dráma. Főszereplő: Xenia Desni. Előjáték: Burleszk két felvonásban.

SELECT-MOZGO:

Kedd: Erdők királya, szenzációs hangos Rin-Tin-Tin premier, melyben ismét megjelenik a „Sonny boy”-ből ismert és közkedvelt kis David Lee.

Szerda: Erdők királya, Rin-Tin-Tin legújabb hangos filmje, melyben partnere a közkedvelt kis „Sonny boy”, David Lee.

Csütörtök: Erdők királya, Rin-Tin-Tin szenzációs hangos filmje, melynek főszerepét a közismert kis David Lee (Sonny boy) játssza.

URANIA MOZGO:

Kedd: Verdun, történelmi látomások, dráma, mely hűen adja vissza Verdun várának ostromlását. A legszébb háborús film.

Szerda: Verdun, történelmi látomások, melyen megható háborús dráma, mely hűen tükrözi vissza a világháború legmeghatóbb jeleneteit és borzalmaait.

Rádió műsor

Idő Középeurópai

Kedd, május 6.

Bukarest. 16: Tánzene. 17: Felolvasás 17.15: Beszélő újság. 18: Rádiógyetem. 19: Gramofon. 19.30: Angol lecke. 20: Rádiózenekar. 20.50: Dales. 21.20: Rádiózenekar. 21.45: Beszélő újság.

Budapest. 9.15: A honvédelmi miniszter zenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 12.05: Hangverseny. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelzés. 4.25: Előadás. 5: Novellák. 5.30: Hangverseny. 6.20: Francia nyelvoktatás. 6.50: Előadás: Helyesírás. 7.25: Operaház színlapjának felolvasása. 7.30: Az Operaház Amilare Ponchielli: „Gioconda” c. operája. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelzés, hírek. Majd cigányzene. Bécs. 20: Hegedűhangverseny, a filharmonikusok közreműködésével. Mendelssohn: Hegedűverseny. Csajkovszkij: Hegedűverseny. Brahms: Hegedűverseny. A hölgytörvívő-bajnokság és a férfi kardvívőbajnokság helyszíni közvetítése. Berlin. 21.20: Szigeti József hegedűversenye. Brahms: D-dur hegedű- és zongorai verseny. Breslau. 19.05: Millökker: Koldusdiák c. operettje. Frankfurt. 19.55: Kamarazene. Köln. 21: Szimfonikus hangverseny. Belgrad. 22.15: Delibes-zene. Ljubljana. 20: Operett. Varsó. Kattovitz. Opera. Milano. 20.30: Vegyes zene. Torino. 20.30: Szimfonikus hangverseny. Róma. 21.02: Opera, vagy hangverseny. Prága. 20.30: Dales. Pozsony. 21: Szórakoztató zene. Ostrava. 21: Hegedűjáték. Toulouse. 20.25: Hegedűjáték, vigoperai részletek.

rája. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelzés, hírek. Majd cigányzene.

Bécs. 20: Hegedűhangverseny, a filharmonikusok közreműködésével. Mendelssohn: Hegedűverseny. Csajkovszkij: Hegedűverseny. Brahms: Hegedűverseny. A hölgytörvívő-bajnokság és a férfi kardvívőbajnokság helyszíni közvetítése.

Berlin. 21.20: Szigeti József hegedűversenye. Brahms: D-dur hegedű- és zongorai verseny.

Breslau. 19.05: Millökker: Koldusdiák c. operettje.

Frankfurt. 19.55: Kamarazene.

Köln. 21: Szimfonikus hangverseny.

Belgrad. 22.15: Delibes-zene.

Ljubljana. 20: Operett.

Varsó. Kattovitz. Opera.

Milano. 20.30: Vegyes zene.

Torino. 20.30: Szimfonikus hangverseny.

Róma. 21.02: Opera, vagy hangverseny.

Prága. 20.30: Dales.

Pozsony. 21: Szórakoztató zene.

Ostrava. 21: Hegedűjáték.

Toulouse. 20.25: Hegedűjáték, vigoperai részletek.

Szerda, május 7.

Bukarest. (394.2 m.) 16: Rádiózenekar 17.30: Spoliansky: Egyveleg. 19: Gramofon. 20: Sgardely zongoraművész játék. 20.45: Athanasiu operaénekes dalestje. 21.15: Artfeld hegedűművész játéka.

Budapest. 9.15: A magyar országos postászenekar hangversenye. Kraul: Hindenburg — győzelmi induló. Eilenberg: Édes álm — keringő. Suppe: A mesterné — nyitány. Gounod: Romeo és Julia — ábránd. Czibulka: Hozzad. Verő György: A szultán. Strobl: Régi magyar nóták. 9.30: Hírek. 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. Puccini: Nyugat leánya — ábránd. Wery: Balettjelenet. Doulioz: Elégia. Dandois: Bölesodal. Cattolica: Paraszt-tánc. Crayssac: Por un besobles. Sándor Jenő: Püstkariák — keringő. Schneider: Bellona — induló. 12.25: Hírek. 4: A Magyar Cserkészszövetség előadássorozata. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelzés, hírek. 5: Áts Vilmos felolvasása: „Találkozás a görzi csataterén”. 5.30: A Fejes szalonzenekar hangversenye az Ostende-kávéházból. Paul Lincke: Luna asszony nyitány. Strauss: Mesék a bécsi erdőből — keringő. Lehár Ferenc: Vig özvegy — operettegyveleg. Kollmann-Kovács: Miért hazudik, miért a muzsikaszó. Zerkovits-Harmath: Felejtsen el — tangódal. Előadja Pekete Pál. Robert Stolz: Két sláger a „Szívek szimfóniája” c. beszélő filmből. Egyszer meg fogsz esalni. Fucik: Kinizsi — induló. 6.30: Olasz nyelvoktatás. 6.50: Surányi Miklós előadása a magyar könyvről. 7.10: Hangverseny. Dell Acqua: Villanelle. Téma és variációk. Mozart: Szonáta a C-dur. Rossini: A szevillai borbély — ária. 8.10: Magyar dalest. 9.15: Csáthó Kálmán felolvasása: „Van még abban a hegedűben”. 9.35: Műfélérai könnyű zene. Urbach: Regina — induló. Kéler: Rákóczi nyitány. Chorin: Budapesti csillagok. Pécsi: „A dal és tánc varázstümből”. Karl Schlenk: A pillangó. Delmas: Bécsi keringő. Huszka: Tündérszerlem — nyitány. Luigini: Egyiptomi balett. Paul Fose: Májusi eső. Komzak: Örvenjettek. 11: Pontos időjelzés, időjárásjelzés, hírek. Majd: Gramofonhangverseny. Ritter: Volgai emlék. „No quireo casarme — spanyol népdal. Offenbach: Hoffmann meséi — babaária. Kettelberg: Algiri jelenet. Sámson és Delila — ária. Schwarze Augen: Orosz románc. Lezinka — kaukázusi tánc. Somers: Hungarian. Malneck-Signorelli: Midnight Reflections. Danks: Ezüstös, aranyos. Halld csak, halld csak.

Bécs. 19.30: Fajdkakasvadászat, előadás madárhangokkal. 20: Áriák és dalek. Bach, Weber, Strauss Richard. Rossini. Donizetti. Verdi műveiből. 21: Flaubert-est az író halálának 50-ik évfordulójára alkalmából.

Breslau. 19.30: Citerajáték.

Hamburg. 19.55: Offenbach: Hoffman meséi c. operája.

Lipsee. Flaubert-est.

Belgrad. 22.15: Csajkovszkij-est. Hattyú — balettszvit. A faluban. Barcarola. Trojkaütazás. Anyegin-ábránd.

Brinn. 19.30: Jánások: A halottas-házból c. operája.

Prága. 21.30: Gramofon. 22.15: A munkásifjúság ünnepének beszámolója.

Torino. 20.30: Vegyes zene.

Róma. 21.02: Római vonósnyegyes.

Kattovitz, Varsó. 20.25: Petri Egon zongoraművész hangversenye. 21.25: Szentgyörgyi László hegedűművész hangversenye.

Toulouse. 19.15: Orosz dalek. 20.25: áalak.

Oslo. 20: Hangverseny. Gluck, Haydn, Akimenko, Dvorak műveiből.

Stockholm. 21.40: Négykezesek zongorán.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS.

Az aradi zsidó hitközség elemi fiúiskolájához tanítói állásra pályázatot hirdet.

Törvényes képesítéssel bíró ajánlkozók okmányokkal felszerelt pályázatukat folyó évi május hó 31-ig nyújthatják be. Az iskola tanítási nyelve román. Aradon, 1930. április 29.

Aradi Zsidó Hitközség.

Olcsó zsidótárgy könyvajánlatunk

Zsidó tárgyú könyvek 10-60 százalékos engedménnyel:

Ben Ami: Uj Palesztina	—	Lei	30.—
Palesztina-utmutató	—	—	10.—
Oszkár bácsi zsidó meséi	—	—	25.—
Dr. Marton: A zsidó nemzet Erdélyben	—	—	6.—
Gorelik: Cion és golusz	—	—	10.—
Nordau: Dr. Kohn	—	—	20.—
Sch. Alejchem: Leégett nemesek, füzve	—	—	12.—
Sch. Alejchem: Leégett nemesek, kötve	—	—	20.—
Paneth: Utazásom a Szentföldön	—	—	5.—
Dr. Blank: Mit akar a cionizmus?	—	—	3.—
Majrovits: Tóra és cionizmus	—	—	5.—
Giszkalay: Titok	—	—	10.—
Giszkalay: Tamár	—	—	36.—
Sokolow: Uj zsidó	—	—	10.—
Agnon: És a meggörnyedt kigyenyenedik	—	—	20.—
Mendele: Santa Fiske	—	—	36.—
Zengő Hárfá (verseskönyv)	—	—	14.—
Sombart Werner: A zsidók jövője	—	—	20.—
Graetz: A zsidó törzs megifjodása	—	—	5.—
Sas Irén: Kol Nidre	—	—	25.—
Ujvári: A cédrusfa daliája	—	—	25.—

Kaphatók az „Uj Kelet” könyvtárában.

Apróhirdetések

Egy hónap alatt megtanul hebraizálni a román nyelvű gyorsírni Eperjes-utca 7. d. u. 4-kor.

HA MINDENBEN csalatkoztál, vigaszt nyújt a 100 lejes Kórház sorsjegy, mely május 20-án vig és boldog lehet. „Sorsjegyiroda” Piata Unirii 20.

UTCAI szoba konyha spajz 15-re kiadó Árpád-ut 84.

KÖNYVYVÉLÉSI órákat adok. Szíves megkereséseket. „Könyvszakértő” jellegre kér.

MEGBIZHATÓ ügyes kiszolgálóleányt keres Viktoria kóser étterem Satmaron.

Fűszer és vaskereskedő segéd, önálló munkarő a szombat megőrzésével állást keres. Megkereséseket Káhn Mór Sighet, Str. I. Buzita 56 címre kérek.

SZIGORUAN vallásos, főzni tudó zsidó leányt keresek. Jó bánásmód biztosítva, családtagnak tekintjük. Ajánlatok a fizetési igények megjelölésével Fleischer Lipót isk. igazgató Timisoara IV. Seudick-tér 9. küldendők.

MAKULATURA spir 5 kg.-ként is eladó az Uj Kelet kiadóban

HEBRAISCH-rom. Kindergärtnerin mit Kenntniss der deutschen Sprache sucht Posten. Adr. Rosie Aszkenazy Siret, Bucovina.

KÉREK mintázott ajánlatot dióra. Frischmann, Cluj. Str. Gh. Beritun 12.

FÜRDŐHELYENBŐ éve jól bevezetett VENGŐLŐ bérbeadó, esetleg olcsón eladó. Értekezni Weisz, Strada Gojdu 9.

SCHWARTZ IGNÁCNE orth. köser VEGETÁRIUS ÉTERME és tejcsarnoka Reg. Ferdinand (Wes-selényi-utca) 10. szám alatt megnyitott. Ugyanott naponta friss tehen- és bivalytej, ugyszint naponta frissen készített tejszín, tejszörp és turó kapható. Csescsemőknek és betegeknek állandóan egy tehéntől fejt tej is kapható hához szállítva is.

Rogati zsidó orvos-szigorú napi egy-két órai elfoglaltságot keres. ad román, francia, olasz, német, latin nyelvű órákat, vizsgákra előkészít. Szerény igényű. Cim a kiadóban.

KÜLÖNBÉJÁRATU elegánsan butorozott szoba fürdőszobahasználattal a belvárosban kiadó. Cim a kiadóban.

Volt Ön már **BENAROLYI Beynél?** Prof.

ha nem, ngy okvetlen keresse fel. Megtudja multját, jelenét és jövőjét. Fogad lakásán Strada Memorandului (volt Unio-utca) 12. szám.

XIII évfolyam 1930. S 5690

Uj Kelet az a...
Uj Kelet az a...
Uj Kelet az a...

Cuza ké

Cuza ké...
Cuzat óriási lövé választották egy-két nap, néh Cuza professzor dombra, hogy szorja széjjel us ciát.

De nem ez az miatt most vezér Cuza képviselő, sem dől össze, fogja találni ma kel, akik keffő a választ Cuza p Van azonban en tásnak két olya megdöbentő pé léznek, amely n rül megnyilván

Az egyik, hogy ben, hogy vezér hoz juttatni, haz verték a zsidóka rögtön elfutotta tést tenni, hogy őket. Ez a fenol lyet a cuzista v ki a nagyvárú majdnem másté rendről. Most, l ismét közéleti p tiszemita hazu kikaparták ezt zugságot, jeléül szemita vereked jät szakállukra káció” durva ü rözi.

Lesz-e valam olyan bátóság, megbünteti az de külön szá azokra, akik a cíó neveltsége Cuza tehát k ezt az esemény zsidóveréssel gyan lett Cuza az a második iai zsidó kise lyen jellemző.

Mert a liber löt Cuzából. akartak „rossz akarták bossza olyan nyugalm palota. Kerite mas életet. H nehezége a k külföldön is. berális szavaz Hogy ez a jät — ilyen kiesi dött a hatalm a tét sokkal na módon hamar

Cuza képvis a kormányvá esi bizonyítvá országról és nos választás választási sz cuzista és g sem jutott m Cuza képvisé — nyilván sz — 25.000 szav munisták. A rossz jel, am liberális intr a kezüket. Ilyen körü lehet fontos